

SHANGHAJAUS MIESTE EINA SMARKUS KARAS

Jau Sunaikinta Veik Keturta Dalis Tokio Didelio Miesto

Nuostolių Padaryta Už \$150,000,000; Kenčia Anglijos Ir Kitų Šalių Interesai

KINAI KOVOJA DIDVYRIS KAI; NUMUSĖ 46 JAPONŲ ORLAIVIUS

SHANGHAI, Rugpičio 25.—Jau trylikta diena, kaip japonai iš karo laivų, tankų, šarvuotų automobilių, sausumos artilerijos ir oro be jokio pasigailėjimo griaua Šanghajaus miestą ir tūkstančiais žudo nekaltus gyventojus. Mūšiai eina be jokių pertraukų.

Rugpičio 21 dieną anksti rytą kelios eskadrilės japoniškų bombierių padarė baisią ataką ant chinai apgyventų miesto apylinkių. Vienuolika ketvirtinių mylių miesto paskandino ugnyje. Apskaičiuojama, kad per tą ataką degė ir griuvo virš 250 miesto kvartalų. Žmonių aukos milžiniškos, o nuostolių padaryta veikia už 150 milijonų dolerių. Arba, kitaip apskaičiuojus, degė visas ketvirtadalis gražiojo miesto. O rugpičio 23 dieną buvo įmesta iš oro milžiniška bomba į Angliškos kompanijos departamentinę krautuvę, kuri radosi tarptautinėje kolonijoje. Tai buvo pasibaigus vaizdas: vietoj krito virš 400 žmonių ir virš tūkstančio tapo sužeistais. Apskaičiuojama, kad šios bombos aukų skaičius sieks virš 700 žmonių. Bomba krito kuomet krautuvė buvo didžiausias susikimšimas žmonių. Taip ir apdrabstė didžiulės krautuvės sienas žmogiemis. Užpuolikai nepaisė nei to, kad ant 18-os aukštų krautuvės stogo plevėsavę Anglijos vėliava.

Šiandien chinai su minomis ir kulkosvaizdžiais išslavė 5,000 japonų iš Wuosung distrikto ir tarptautinės kolonijos, kuri yra dideliame pavojų. Chinai taipgi pakenkė japonų išsodinimui.

Zudynės Anglų-Amerikos Pločiuose

Kada japonai užpuolė Šanghajaus, sakė neliesia tarptautinių plotų, tačiau japonų karo laivynas iš Wangpoo upės sėja mirtį ant tarptautinių plotų. Iki šiai dienai priskaitoma apie 100,000 sužeistų ir užmūšty. O tarptautinėje kolonijoje j o j e 5,160, iš kurių 1,760 užmūsti. Sugriauta daugybė namų. Nuostoliai milžiniški. Vien tik virš minėtų Anglijos kompanijos krautuvė padaryta apie 5 milijonai dolerių nuostolių. Viso miesto žmonių aukos siekia 10,000 žmonių.

Nepavyksta Japonų Atakos

Dvyliktoje Šanghajaus karo dienoje atakose dalyvavo jau virš 75,000 japonų jūrininkų ir kareivių. Bet tas skaičius kasdien didinasi. Tik tą naktį buvo išsodinta 50,000 iš Japonijos atvykusių kareivių. Bet chinai teigia, kad į krantą pajėgė išsodinti tik 15,000 kareivių, o daugelį chinų artilerija išmušė. Šanghajaus vandenyse sėkmingai sukurta 100 japonų karo laivų. Bet nežūrint tokių mechanizuotų jėgų, chinų kariuomenė kasdien narsiai ginasi ir atmuša kiekvieną priešo ataką. Apskaičiuojama, kad nuo Šanghajaus užpuolimo pradžios chinai numušė 46 japonų karo orlaivus. Iš kurių 30 yra sunkieji bombieriai, kainuojanti po \$150,000.

Mūšyje dalyvauja 200,000 chinų kareivių, kurie už visokią kainą pasiryžę išgelbėti Šanghajaus. Gerai veikia jų vadiniai "savizudybės" batalionai, kurie nepaisydami mirties atlieka didelius uždavinius. Japonams kaip kada kyla rimtas pavojus būti sugrūstais į didžiulę Wangpoo upę ir mieste esančius kanalus.

Už Šanghajaus eina gana sunki kova, bet japonai sakosi, kad nušluosią nuo žemės paviršiaus

į rytų metropolį.

Chinai Atakuoja Peipingo Fronte

Rugpičio 23 d. japonai užimė senovinę Chahar provincijos sostinę Kalganą, ir jų orlaiviai smarkiai bombardavo Nankingą. Tačiau chinai palei Peipingo-Hankowo geležinkelį, 30 mylių nuo Peipingo pradėjo lidele ofenzivą. Japonams palėtį blogina ir dideli lietūs, del kurių negali jie tinkamai judėti su savo sunkiai motorizuota kariuomene. To pasekmėje chinai praplėtė savo pozicijas. Chinai iš sparnų pasistūmė pirmyn r 30,000 japonų grėšia apsupimu.

Italijos Fašistai Artinasi Prie Santandero

MADRID, Rugp. 25.—Italijos juodmarškiniai ir 25 batalionai svetimšalių legionierių artinasi prie santandero. Apie 50,000 baskiečių gresia pavojus būti apsuptais Cantabrian kalnuose. Bet labiausia gresia, tai civiliams žmonėms. Jau vakar Italijos orlaiviai šaudė Torelevaga miestelio gyventojus. Manoma, kad Sandander apylinkėse fašistai atkartos Guernikos tragediją.

Tuo pačiu laiku generolas Frankas viešai pasisakė, kad nesiliaus puldinėti kitų šalių laivus, nes jie gabeną lojalistams kanuoles, tankus ir kitokią amuniciją.

Granadoj dar vis tėsiasi priešfašistiniai sukilimai.

VOKIETIŠKOS NAZIAI UZ SKERDYNES CHINIJŲ

BERLIN, Rugp. 25. — Nazių propagandos ministeris Goebbels per savo organą Asgriff šiandien pareiškė didelį pasitenkinimą japonų žygiams Chinijoje. Nazis sako, kad Tokio militarizmas sutinka su nauja pasaulio situacija. Esą Sovietai "daro intervenciją Chinijoje, kaip kad ir Ispanijoje."

Reikia tikėtis, kad šiais Goebbelso melais pasinaudos daugelis reaktivinkų.

Susikirtimai Viduržemyje, Sulaiko Angliją Rytuos

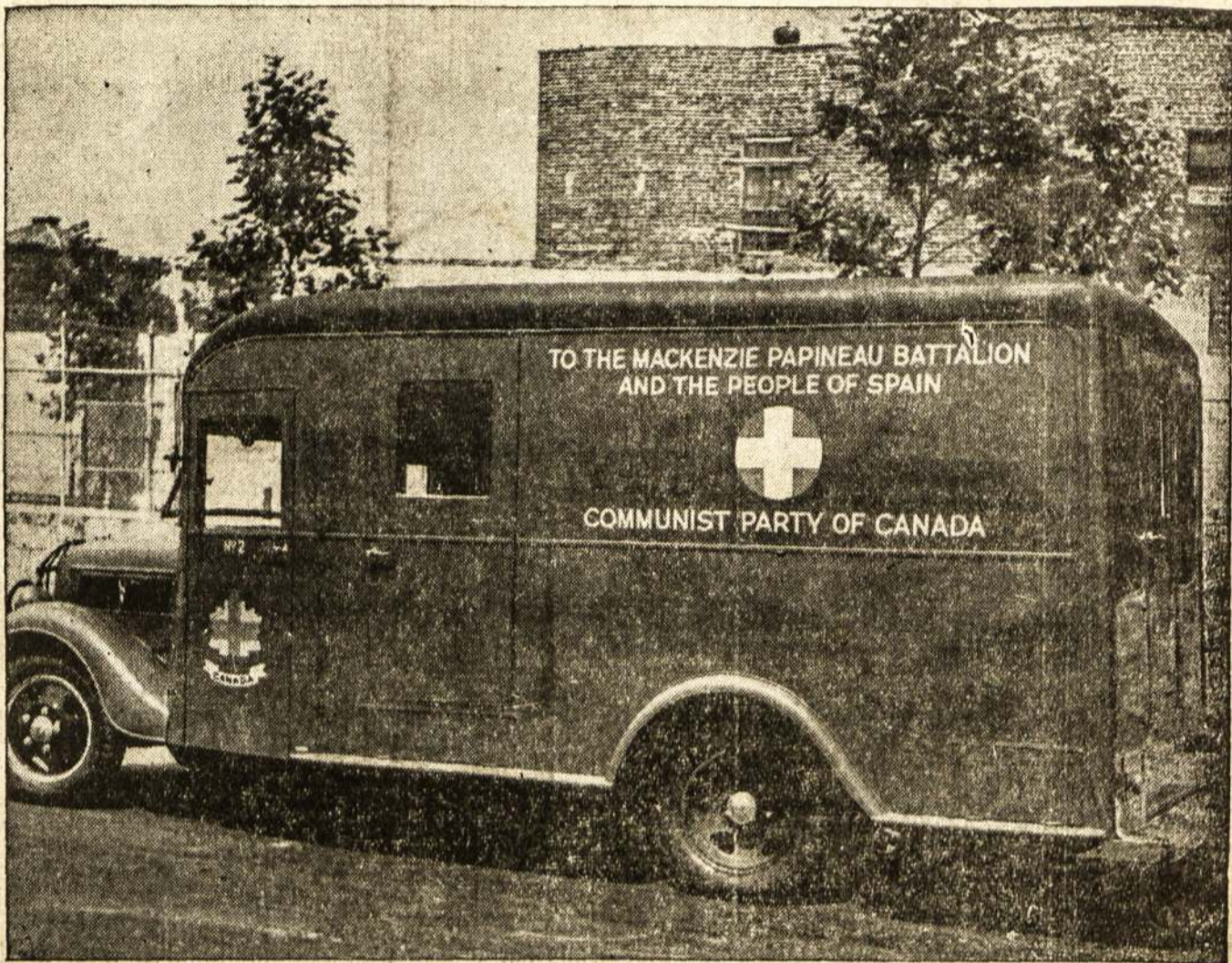
ŽENEVA, Rugp. 24.—Tautų Lygoje šiandien gresia didžiuliai susikirtimai dėl misteriško prekinųjų laivų užpildinimų. Viduržemio jūroje. Laikė paskutinių trijų savaitų "nežinomi" submariniai ir orlaiviai padarė net keturiolika užpuolimų ant ispaniškų, angliškų ir francūziškų prekinųjų laivų.

Vakar netoli Korsikos Ispanijos fašistų orlaiviai bombardavo Anglijos prekinį laivą Naemi Julia, o šiandien svietimos šalies submarinas atakavo lojalistų Ispanijos prekinis laivus Betj ir Sebastin Martiną.

Ispanijos valdžia prirodė, kad užpildinėjimas daro Italijos submarinai. Anglijos valdžia neva įteikė Ispanijos fašistams protestą ir vietoj siūsti laivyną į Chiniją, dalį jo palikusi Viduržemio jūroj gaudymui jūrų plėšikų.

Ispanijos valdžia Tautų Lygai teikė stiprią protesto notą, kokios dar nė viena valstybė nebūvo įteikusi Tautų Lygai, nurodydama, kaip Italija Viduržemio jūroje nori Europą įtraukti į karą. Tas labai pablogino Italijos padėtį ir sumažino galimybes išgauti Ethiopijos pripažinimą, kas turi būt svarstoma sekantį mėnesį.

L. B. Korespondentas

Paveikslas vieno iš dviejų ambulansų, kuriuos Kanados Komunistų Partija šiomis dienomis išsiuntė į Ispaniją kartu su keturiais kanadiečiais, kurie dirbs prie tų ambulansų. Tai dovana Mackenzie-Papineau batalijonui ir Ispanijos liaudžiai nuo Kanados Komunistų Partijos ir jos simpatikų, kurie rėmė jos kampaniją aukomis ir darbu. Skaitykite žemiau tel-

Kanados Liaudies Suaukotos Aukos Nupirko 2 Ambulansu Mackenzie-Papineau Batalijonui; Jau Gabenami Ispanijon

KETURI KANADIEČIAI TUOS AMBULANSUS ITEIKS MACKENZIE-PAPINEAU BATALIJONUI, KARTU IR ISPANIJOS LIAUDŽIAI, KAIP DOVANĄ NUO KANADOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

Bedarbių Šeimoms Siūlo Išvažiuoti ir Nesugrįžti

MONTREAL, Rugp. 18. — Miesto ponai su majoru Raynault priešakį kreipėsi į provincialę valdžią, kad ji leistų naudoti trečdalį išlaidų iš pašalpai skirtų fondų išvežimui bedarbių apsigyvenimui ant planuojamų ūkiams žemės plotų. Skelbia, kad jau 25 šeimynos yra užsiregistravusios išvažiuoti. Majoras atskleidė ir pašalpos skirstymo viršininkus, kad jie registruoti norinčius išvažiuoti bedarbius. Bet prieš užsiregistravimą reikalavo pastebėti majoro vardu, kad "Mes duodame tik išvažiuoti bilietą, bet nesugrįžimui."

Ar daug bedarbių miesto ponams pasiseks apgauti išvežant į dykumas, priklausys nuo to, kaip bedarbiai bus organizuoti ir pažins ponų jiems ruošiamą apgavystę.

Atakos Prieš "Apgavinigus" Pašalpos Ėmėjus

MONTREAL, Rugp. 19. — Teisėjas Monet pasiuntė keliolika asmenų sunkių darbų kalėjimui už "apgavinigą" pašalpos ėmimą. Teisiamieji buvo kaltinami, kad jie kaip kurie turėję po kelis centus atsargoje, o emė pašalpas arba gavę darbą, nepranešę pašalpos davimo įstaigoms. Kaltinamieji aiškinosi, kad jie jokiū būdu būtų negalėję pragyventi be gaunamos pašalpos. Už tokį prasikaltimą, W. McBrien, 50 metų amžiaus, 1417 Delomier Ave., nubaustas šešiais mėnesiais sunkių darbų kalėjimo; kiti nuteisti po tris, du, vieną mėn. ar kiek trumpesnį laiką kalėjimo.

Žmonių Atstovai

Tie keturi draugai, kurie išvažiuo kartu su ambulansais, didžiujasi pavestomis pareigomis. Labai svarbu, kad jie pa-eina iš įvairių šalies vietų, įskai-

tant Montrealą, Torontą ir Vancouverį, o dar svarbiau, kad jie jaučiasi pagerbtais su uždejamu ant jų pečių tokių svarbių pareigų ir atsakomybės. Jie yra atstovais tūkstančių demokratiškos mlytojų, kurių pasiryžimas remti Mackenzie-Papineau batalijoną įkūnytas tuose ambulansuose, kuriuos jie veža.

Tiems mūsų draugams, kurie atiduoda viską, ką žmogus gali atiduoti už demokratiją, mūsų ambulansai turės didelę reikšmę. Jie užtikrins greitą perkėlimą iš apkasų į ligonines šimtų tu, kurie be to turėtų išgulėti ilgą laiką ant laukų būdami sužeisti, bejėgiai, ugnies pavojuje —kartais su pavojumi delto netekti gyvybių.

Tiems, kurie bus ant tiek laimingi, kad nereiks jų tokiose desperatiškose aplinkybėse, mūsų ambulansai bus priminimu tos paramos, kokia jiems teikiama iš Kanados, ir mūsų pasididžiavimo jų didvyriškumu ir atsiekimais.

Mums, kurie atliekame vedimui kovos namie, ambulansai reikiška dar vieną grandį, kuri daro mumis dalimi pasaulio ploto kylančios demokratijos jėgos, kuri pasiryžus Madrido vartus paversti fašizmo kapais.

Karas dar neužsibaigė ir mūsų darbas neužsibaigė. Bet liaudies armija, kurios garbinga dalimi yra ir mūsų kovotojai, PRAEIS. Todel mūsų partijos Centro Komitetas širdingai a-čiuoja jums visiems už pagalbą, suteiktą užtikrinimui jų pergalei.

Už Politinį Biurą,
Tim Buck
Gen. K.K.P. Sekretorius

SUNKIAI SUZEIDE DRAUGA E. I. JARDUS

TORONTO, ONT. — Gautas pranešimas, kad besikaunant Brunete sektoriuje sunkiai sužeidė draugą E. I. Jardus, jugoslavijos darbininkų laikraščio redaktorių, kuris savanoriu stoji į Mackenzie-Papineau batalijoną.

Pranešimas sako, kad kulkos sutriuškinę vienos kojos blauzdikaulius.

Reporteris

Bankieriai Uždarys ią Bankus, Jei Aberhartas Paskelbs Moratorium a

TORONTO, Rugpičio 23.—Dominijos banko prezidentas C. H. Carlisle pareiškė, kad jei Albertos Social Credit valdžia paskelbs skolų moratoriumą, tai bankai uždarys visus skyrius, kurie tik randasi Albertos provincijoje.

Kanados finansierių valdžia jau tris Aberharto įstatymus atmetė ir dabar grumoją pastoti kelią ketvirtam.

Aberhartas įsitikins, kad neuztenka noro duoti dividendus. Nugalėti bankierius nėra taip lengvas darbas.

Manoma, kad Aberhartas bus priverstas skelbti naujus rinkimus, kuomet taip daug skerspainių pastatė jo valdžiai.

Streikieriai Panaudojo Bites Kovai Su Policija

MONTREAL, Rugpičio 23.—Dominion Textile Co. dirbtuvė pasisamdė keletą skėbų ir pradėjo dirbinėti. O kad apsaugoti skėbus, dirbtuvė buvo apstatyta policija.

Darbininkai, negalėdami nuvyti policijos nuo dirbtuvės, pasikvietė talkon bites. Jie atsinešė porą avilių bičių ir numetė prie dirbtuvės. Policija iškart laikėsi, bet paskui turėjo begti. Tik gaisrininkai, kada bites supylė vandeniu, vėl užėmė pozicijas.

Iš 10,000 darbininkų Dominion Textile fabrikuose, skėbavai labai maži. Tik trys dirbtuvės atidarytos ir dirbinėja tik po truputį.

Kompanija skelbia, kad niekad unijos nepripažins, nors unija katalikų vadovybėje.

ANGLIJOS ORLAIVIS "CALEDONIA" ISSKRIDIO ATGAL

MONTREAL, Rugp. 19. — Anglijos orlaivis "Caledonia", sveriantis 18 tonų, buvo nusileidęs Montreale vienai valandai. Jis grįžo iš New Yorko atgal Anglijon. Skridimo tikslas — išbandyti tos rusies orlaivius skridimams per Atlanto vandenyną ir priruosti vėliau del transporto. Išskridimas iš Montreale pasinė vaisy ir daržovių krovinį, del pervežimo į Newfoundland, Botwoodand. Iš ten po trumpo sustojimo leisis kelionėn per Atlantą.

L. B. Korespondentas

Pakartas 20 Metų Amžiaus Žmogžudys

MONTREAL, Rugp. 20. — Aštuntą val. ryte Montreale kalėjime pakorė G. Choquette, 20 metų amžiaus jaunuolį, už nužudymą našlės fermerkos H. Brosseau, gyvenusios Longueuil, Que. Žmogžudystė įvykdyta kovo 21 d., 1937. Nužudytasis jaunuolis buvo samdomo darbininkų pas minimą fermerką. Kokiū būdu buvo nužudyta ir kokios priežastys privedė prie to, kapitalistiniai didlapijai neišaiškina. Tiek praneša, kad nužudyta našlė ir penki jauni alkani vaikai atrasti kaimynų į keltą dieną po papildomo žmogžudystės.

Apie pakartą jaunuolį praneša, kad jis buvo religinis; prieš nužudymą išklausė mišių priėjo išpažinties ir suvalges komunią. Iš to galima spręsti, kad jaunuolio tamsumas pastūmė jį prie žmogžudystės.

Naujas korikas Branchaud didlapij pagiriamas, kad koriko amate gabus, nes jaunuolio pakorimas ėmęs tik 40 metų laiko.

L. B. Korespondentas

COPPERMINE, N.W.T., Rug. 25.—Šeši Sovietų lakūnų ieskėjimā trukdo sąsigalio apylinkeje esanti tiršti rūkai. Tačiau darbas nenutraukiamas. Manoma prieš prasidedant prieblandai juos surasti ir numesti reikmenų.

Reporteris

Liaudies Balsas

KANAZOS LIETUVIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDZIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$2.00; pusei metų \$1.00. Visur kitur metams \$2.50; pusei metų \$1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

LIETUVOS LIAUDIS PRADEDA JUDINTIS

Ilgoką laiką Lietuvos liaudis kentėjo ir laukė, kas išeis iš tų „Tautos Vadų“ režimo. Ji šaltai žiūrėjo į tuos, kurie, būdami revoliucinius kovotojus, grūmėsi su fašizmu, krito nuo jo kulku ir kentė kančias kalėjimuose. Bet ir jai kantrybės pritrūko. Pradedą kelti savo balsą.

Gautomis žiniomis, Lietuvoj jau veikia Lietuvos Liaudies Frontas. Pereinamasis Lietuvos Balso numeryje tilpo Lietuvos Liaudies „Fronto“ Platforma, apie kurią mobilizuojasi visos progresyvės jėgos. Kitos žinios sako, kad yra daromi žygiai gauti amnestiją politiniams kaliniams—antifašistams. Po amnestijos įstatymo projektų renkami parašai. Norima surinkti mažiausia 25,000 parašų. Pirmaisiais pasirašė buvę prezidentai K. Grinius ir Stulginskis ir prof. Čepinskis. Kauno kalėjimo politiniai kaliniai—antifašistai savo atsišaukime (kuris telpa šiame Liaudies Balso numeryje) šaukia Lietuvos liudį prie darbo, kad išvaduotų juos iš fašistinių urvų.

Kada Lietuvos liudis atbunda ir stoja kovon prieš fašizmą, reikia jai ir pagelbėti. Kanados ir Suvenytų Valstijų lietuvių kongresai turėtų sustiprinti savo veiklą, padidinti paramą Lietuvos liudžiui, kad ji įgautų daugiau drąsos ir pasiryžimo tėti kovą su tuo žiauriu liudies priešu—fašizmu. Turime atminti, kad fašizmas prieš kylančią liudį išstos su dar didesniu teroru. Todėl reikia taikyti skaudesnius smūgius ir jam.

TORONTO LIETUVIŲ LINKSMINOSI LAUKDAMI „PABAIGOS“ SVIETO

Rugpjūčio 15 dieną, sekmadienį, sulgy vieno francūzo astrologo, pranašavimų, viena kometa turėjo atsimušti į mūsų žemę ir sukulti jai į dulkes. Ypatingai to „bijoj“ Liaudies Balsas, nes tą dieną buvo rengiamas piknikas jo naudai. Buvo manyta, kad daugelis nebevažiuos į pikniką, o lauks galo svieto namie, atgailaudami už savo „griekius.“ Bet visi kitai išėjo. Į pikniką prisirinko daug ir susirinkusieji rėmė visokiais būdais kiekvieną žygį padarymu keleto dolerių del laikraščio. (Kai kas aiškina, kad torontiečiai manę, jog ar taip galas, ar taip galas, todėl nesigailėję nieko).

Kaip ten nebuvo, visgi Liaudies Balso piknikas Toronte buvo gana pasekmingas. Tokioj kolonijoj per pikniką padaryti \$85.00 pelno, tai didelis klausimas. Tai vis Toronto lietuvių pasiryžimo palaikyti laikraščio rezultatas. Jis jau įsitikino, kad kuo daugiau paramos laikraščio, tuo jis geresnis pasidaro.

Teisybė, kai kam atrodė, kad už niekuriuos daiktus buvo „per brangiai nulupta.“ Mat dar vis yra tokių, kurie nesupranta, kad tuos daiktus lietuvių „pirk“ ne todėl, kad jie būtų buvę jiems reikalingi, bet tam, kad paremti laikraštį. Tai buvo grynos aukos, tik tam tikros rūšies, žaidimo formoj įteiktos.

Liaudies Balso redakcija, ir administracija, turia didelį acū visiems, kurie ką nors aukavo, ir tiems, kurie piknike dalyvavo ir „spendino“ vardan Liaudies Balso reikalų. Mes stengsimės atlyginti gerindami patį laikraštį.

ABERHARTO VALDZIA PERSITIKRINO, KAD FINANSIERIAI VALDO KANADĄ

Visi skaitytojai atsimenat daug prizų, kuriais vaision CCF ir Social Credit propagandistai. CCF skelbė, kad nacionalizmus visus Kanados turtus ir momentaliai įves socializmą. Pasuk, atsiirandus Social Credit judėjimui, buvo žadama duoti kiekvienam po \$25.00 kas mėnesį dividendu. Daugelis buvo pagagai gauti tu prizų ir greitai puolėsi prie tų partijų. Bet gyvenimas parodė, kad tuos prizadus įvykdyti reikia nugalėti didelį šibimą—finansinį kapitalą, kuris valdo Kanadą.

Social Credit valdžios mėginimai Alberto provincijoj įvesti tokius įstatymus, kurie nors dalinai būtų naudingi liudžiui, kapitalistų klasės tūz, kurių rankose randasi visi valstybiniai organai, buvo atmeti. Veturėti. Alberto provincijos aukščiausias teismas, kurį skiria ir viršaus, atmetė įstatymą skoloms panaikinti. Dabar federales valdžios ministerij kabinetas vetavo įstatymą bankieriams kontroliuoti, priverčiant juos išsiimti iš valdžios leidimus ir už tai užmokėti po keletą simtų dolerių. Reikalavimas išimti leidimus ir leisti provinciniai valdžiai patikrinti bankų operacijas dar nerieškia panaikinimą esamos sistemos, tačiau bankieriai negali ir to pakęsti. Finansieriai tol tyli, kol valdžios išieitis ieško kraudamos mokescius ant liudies.

Ir kas dabar daryti tai Aberharto valdžiai? Kaip įgyvendinti dividendų sistemą, kuomet kiekvieną jos žingsnį sulauko tai aukščiausias teismas, tai federale valdžia? Situacija susidaro labai rimta. Tik du išėjimai lieka: atsisakyti nuo visko ir klauisyt finansierij, arba leisti ir rinkimus ir perstatyti visą padėti balsuotojams, lai jie sprendžia, lai jie pareiskia, kuriuo keliu valdžia turi eiti. Jei balsuotojai pravytų iš valdžios visus savo priešus, o jų vietin išrinktų daugiau Social Credit ir kitų progresyvių atstovų, reikėtų mandata progresyvei valdžiai vykdyti progresyvių planus.

Albertos provincijos komunistai sako, kad Aberharts turi skelbti rinkimus ir per juos sluoti iš valdžios laukan visus progresio priešus, o paskui vykdyti gyveniman liudies valią. Lai tada finansieriai drįsta pastoti kelią. Dabartiniame seimelyje Social Credit turi daugumą, bet dar mažoka.

LAKŪNŲ DARBAS YRA VIENAS IS PAVOJINGIAUSIU

Daug nelaimių įvyksta automobiliais važinėjant, bet dauguma jų įvyksta del pačių automobilistų neatsargumo, del girtuoklysciu ir t.t. Daugeli nelaimingų atsitikimų būtų galima prašalinti, jei būtų daugiau atydos kreipiama į atsargą. Visai kitas dalykas su lakūnais. Orlaivis negali nusileisti bile kur—jam reikia nusileidimo lauko, lygaus ir plataus. Orlaiviu nesustabdys ore ir nepastatys kur šale debesio, kaip kad automobilių pastato prie mūro. Dar blogiau būna, kada būna blogas oras—lyja, ūkana ar sniegas. Tada negalima surasti nei specialiai įrengtos vietos. O jei nelaimė pasitaiko su orlaiviu kur kalnuotoj, nelygioj vietoj, ant jūrų,—prapultis. Panašiai atsitiko su Earhart, kuri buvo priversta nusileisti į vandenį, kur ir žuvo. Pastaruoju laikų tokią nelaimę patiko Sovietų Sąjungos lakūnus. Šiuos žodžius rašant dar nežinoma, kur jie nusileido, kaip jie nusileido, tik žinoma, kad jie nepribuvo ten, kur turėjo pribūti. Reikia tikėtis, kad jie gyvi, bet galima manyti, kad galėjo pasitaikyti rūkas (kaip tik tas ir buvo) ir sunku surasti patogesnę vietą nusileidimui, jei kas atsitiko su orlaiviu ir nebeagalėjo toli skristi.

Lakūnų profesija labai pavojinga. Lakūnas kiekvieną valandą, kada jis skrenda, yra pavojuje. Jis pavojuje laisvam skraidyme. O kas prieš jį stovi karo laiku?—Baisu ir pagalvoti. Tačiau žmogus nežūri ir j tai. Pasiryžimas nugalėti gamtą, nukariuoti užpuolika—viršija visus pavojus.

DAUG GERIAU BŪTŲ TĄ ATLIKTI DABAR

Liaudies vienybei priešų buvo ir Francijoj ir Ispanijoj. Kol nebuvo tokio didelio reikalo, socialdemokratų vadai, nekaltant jau apie liberalus, nematė reikalo vienytis su kitomis srovėmis. Bet kada fašizmas pagrumojo ginklu, tuomet atsirado reikalas vienytis. Ir tą vienybę davė gerus rezultatus. Priešas liko sulaukytas. Francijoj liudis džiaugiasi placiomis laisvėmis. Ispanijoj, nors ne visoj šalyj, tačiau nors pusėj šalies liudis laisva. O kad

Kas Rašoma Kituos Laikraščiuos

Faktai Privertė Patikėti Komunistams

Per ilgą laiką socialistai netikėjo ką mes, komunistai, sakėm jiems apie trockininkus. Socialistai manė, kad mes vaduojamės tik frakciniais sumetimais ir kad trockininkai visai nėra kenkėjai, demoralizatoriai ir kontr-revoliucionieriai.

Bet pagaliau ir socialistai turėjo pripažinti, kad tas, ką mes sakom apie trockininkus gengerstius, yra tikra teisybė.

Štai iš New Yorko atėjo žinia, kad Socialistų Partija išvijo iš savo eilių 52 trockininkus, jų tarpe tokius trockininkų šulius, kaip Sachtman, Burnham ir Abern. J. Cannon tik todėl dar neisvytas iš Socialistų Partijos, kad jis priguli prie socialistų organizacijos Californijos valstijoj.

Mes sveikiname Socialistų Partiją, kad ji veža iš savo eilių tą prakeiktą kaino veislę. Gerai, kad Socialistų Partija bent dabar pamatė, kad komunistai sakė teisybę ir tik teisybę. Gerai, kad jie nusitarė apvalyt savo pastogę nuo to brudo, nuo tos „opozicijos.“

Jeigu Amerikos Socialistų Partija būtų paklausius mūsų širdingų patarimų anksčiau, tai šiandien ji būtų daug stipresnė, daug vieningesnė ir mūsų santykiai su ja būtų buvę daug geresni.—Vilnis.

Penki Simtai Nazių Šnipų Anglijoj

Londono „Daily Herald“ skelbia, kad Anglijos vidaus reikalų ministerijoj randasi surašyta 500 asmenų, einančių Hitlerio šnipų pareigas.

Šitie šnipai palaiko savo slapta organizaciją, kuri kasdien pranešinėja Hitlerio valdžiai apie vokiečių veiklą Anglijoj. Budriausiai jie sekdavo anti-fašistų veiklą.

Be to, naziki šnipai pranešinėdavo Berlynui ir bendrą Anglijoj padėtį—Mizara, Laisvėj.

Kapitalizmą Išgelbėti Esą Nebegalima

Buržuazinė visuomenė, su kuria bažnyčia dažnai neisvengiamai istorijose buvo susieta, artinasi prie neisvengiamo žlugimo. Josios galas jau matyti. Ja pasitikėti ir remtis yra pavojinga iliuzija. Bažnyčia turi išsivaduoti savo praktikose iš buržuazios piniglių ir savo veikimą koncentruoti darbininkijos sluogsnuose (Ar gi gražu palikti kapitalistus tokioj sunkioj valandoj—Liaudies Balso redakcija). Tik tokiu būdu josios skelbiami socialinio gyvenimo principai bus išgirsti ir josios skleidžiama blaivi moralinė atmosfera ras tinkamą aplinką.—Dr. Macceina, XX Amžiuje.

Jei Kristus Gyventų—Būtų C.I.O. Organizatorium

Portland, Oregon universtiteto dekanas, kun. John B. Delaunay, sakydamas pamokslą New Yorko St. Patrick katedroj, pareiškė, „Jeigu Kristus dabar būtų gyvas, tai jis organizuotų darbininkus į C. I. O.“—Naujienos.

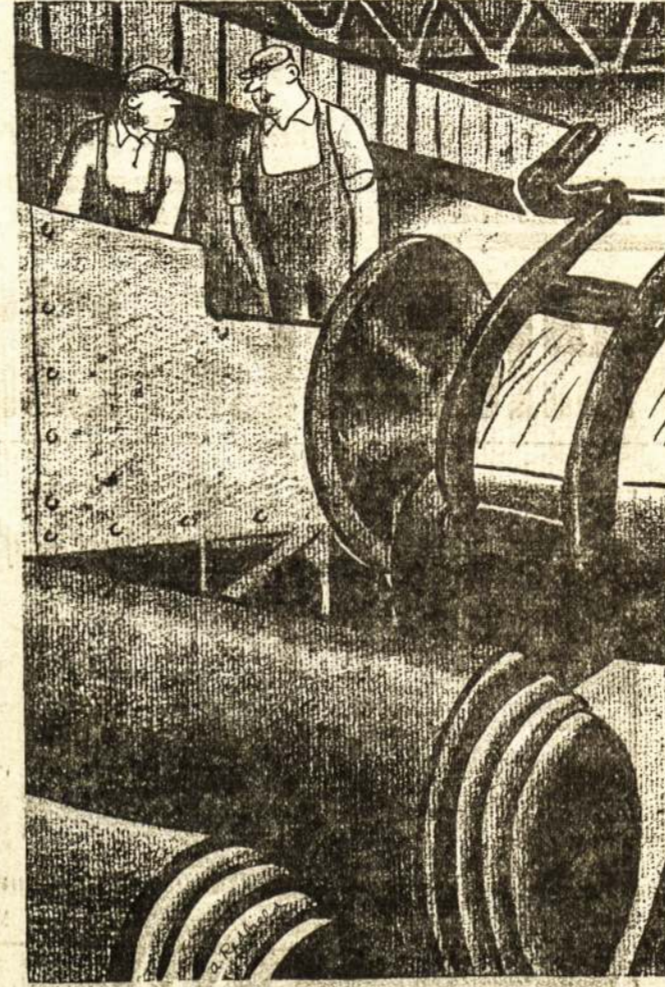
Redakcijos Atsakymas

J. Petravičiui (Toro n t o): Mums atrodo, kad ginčai įvyko tarpe socialistų, o ne tarp socialistų ir komunistų, todėl, nežiūrint to, kad Naujienos atsiskė talpinti jūsų korespondencija, būtų negražu mums palai gyumus yra sutvėręs pats dievas. Tad sugriuvus dievo autoritetui, turi grūti ir luomai; nes nėra ant ko jų paremti. Tą naujienos matė dvasiškią ir už tai taip beširdiškai jį pradėjo vesti kovą prieš mokslą.

Trumpai sakant, bedievybė yra toji jėga, kuri atidarė žmonių vartus į mokslą. Be jos žmogus nebūtų galėjęs pasiekti nei Amerikos, nei važinėti geležinkeliais, nei skraidyti oru, nei pažengti tiek toli į progresą, nes bibliją mokina jį viešpatauti tik trijuos senuosius kontinentuos, vandenį palikti žuvims, o orą paukščiams. Tačiau bedievybė per didelę kovą

dar pasekmingiau kovoti su priešais, ji deda pastangas suvienyti savo partijas—Socialistų Partiją su Komunistų Partija—organizaciniai.

Ar nebūtų geriau, kad ir čia, Kanadoj, liudis vienytųsi, vieningai statytų kandidatus ir provincinius seimelius, į miestų valdybas, diskusuotų apie organizacinę vienybę? Juk bus daug sunkiau, kada reiks vienytis po reakcijos letena. Sunku pagalvoti apie tas klaidas, kurias daro tokie žmonės, kaip Woodsworths ir panašūs, priešindamiesi suvienytam frontui, liaudies frontui.

Užveizda: „Geron vieton patekai. Cia algų niekad nemažina.“ Darbininkas: „Ką gi jie mažins, kad jie pradeda nuo pat mažiausių.“

Kas Buvo Tie Pirmieji Laisvamaniai Ir Su Kuo Gi Jiems Teko Grumtis

TIKROJI LAISVAMANYBĖ IR ŠIAUDINIAI LAISVAMANIAI

Kaip kam atrodo, kad bedievybė yra tik šių dienų klausimas ir būk tik šiam amžiuj žmonės ant tiek išgudrėjo, kad pradėjo neiti į bažnyčias. Tikrovėje bedievybė yra tiek sena, kiek yra senas mokslas. Kada žmogus neturėjo moderniškių teleskopų, neturėjo greitų susitikimo priemonių, nemokėjo geologiskai ištyrinėti pačios žemės sudėtį, tada teologams lengva buvo skelbti, kad žemė yra plokščia, kaip blynas, kad ji yra viso pasaulio centru, kad ja valdo viršgamtisčia jėga ir jos valdžia yra amžina, kurios niekas neturi teisės nei kritikuoti nei keisti. Tačiau kada atsirado toks žmogus, kaip Kopernikas, kuris moksliniais paramais pradėjo tikėti, kad žemė yra rutulio pavidalo, ji nestovi ant vietos, o sukasi apie savo ašį, ir kad ne saulė bėga apie žemę, bet žemė bėga apie saulę, tada prasidėjo ir bedievybė. Už tai kunigai gaudė žymiausių mokslo tvėrėjus ir juos vedė ant laužų. Prasidėjo garsioji kunigų inkvizicija, kuri sudugino tūkstančius mokslininkų ir jų pasekėjų. Pagaliau mokslininkai, bedirbdami sunkiose reakcijos sąlygose, vis tiek iškėlė apie pasaulio sudėtį tokius faktus, kuriuos ir mažo suprattimo žmogus aiškiai pamatė. Nuo šio laikotarpio ir prasidėjo didžiausia kunigų nelaimė—moderniosios bedievybės gadyne.

Kunigai prieš ją pradėjo piestuti, bet ne del to, kad bedievybė būtų jiems žalinga pasaulio sudėties aiškinime, bet svarbiausia tai, kad žmonės, sužinoję tikrą tiesą apie pasaulio atsiradimą, nepradėtų ieškoti lygių socialinių teisių. Juk jie visuomet aiškino ir aiškina; kad visokius luomos ir turtų netyl gyumus yra sutvėręs pats dievas. Tad sugriuvus dievo autoritetui, turi grūti ir luomai; nes nėra ant ko jų paremti. Tą naujienos matė dvasiškią ir už tai taip beširdiškai jį pradėjo vesti kovą prieš mokslą.

Trumpai sakant, bedievybė yra toji jėga, kuri atidarė žmonių vartus į mokslą. Be jos žmogus nebūtų galėjęs pasiekti nei Amerikos, nei važinėti geležinkeliais, nei skraidyti oru, nei pažengti tiek toli į progresą, nes bibliją mokina jį viešpatauti tik trijuos senuosius kontinentuos, vandenį palikti žuvims, o orą paukščiams. Tačiau bedievybė per didelę kovą

pralaužė šiuos biblijos dėsnius ir prieš kunigų norą užkariavo šias sritis. Bedievybė sugriovė feudalistinę santvarką ir ardo moderniosios išnaudojimo sistemos—kapitalizmo pamatus. Abelnai kalbant, atėjimo pasikirts žmonijai suteikė begalio daug naudos, tik nelaimė, dar esant ant žemės išnaudojimo santvarkai, ji yra labai mažai išpopuliarizavus. Kapitalistiniai profesoriai vengia jos tik del to, kad nesukelti išnaudojamų masių prieš savo klasę. Todėl, kad ir didžiausias būtų „griekininkas“ kapitalistas, papildęs net keturis kunigų nustatytus sodomiškus „griekus“, jis visuomet mėgsta kalbėti apie dievą ir smerkia bedievius, nes su tuo pateisina eksploatavimą darbininkų klases.

Prieš kelis desėtus metų kunigai tik garbino išnaudojimo santvarką ir skelbė tą sistemą paeinančia nuo dievo, karalius ir didžponius darė šventaisiais, o šiandien daugelyje atveju jau pasidarė priešdarbininkiški gaujų mobilizuotojai. Jie iki dausų kelia Italijos fašistinę santvarką, kuri nustūmė Italijos liudį į skurdą ir šimtus tūkstančių nekaltų žmonių išskerdė Abisinijoj ir Ispanijoj. Jie prakeikė Ispanijos žmonių teises ir reikalavimus žemės, duonos ir žmoniškų pragyvenimo sąlygų ir aktualiai padėjo ir padeda skersti Ispanijos liudį. Romos papa išleido desėtkus enciklikų prieš Sovietų Sąjungą, kurioje sugauginos darbininkų teises ir budavojamas žmonijai būvio pagerinimas, o nė vienos enciklikos neišleido, kad kapitalistai neatimintų iš žmonių visų pragyvenimo priemonių ir ne kastyt maistą į žemę arba neverstų į jūras. Nieko neprasitarė prieš žmonių skerdynes Abisinijoj ir Ispanijoj, bet pats jas sulys išgalės rėmė ir remia. Abisinijos užgrobumi paskyrė milijonus dolerių, o Ispanijos liudies sunaikinimui skatina visus savo pasekėjus.

Kunigai Virto Uoliausiais Zmogudžių Rėmėjais

Prieš kelis desėtus metų kunigai tik garbino išnaudojimo santvarką ir skelbė tą sistemą paeinančia nuo dievo, karalius ir didžponius darė šventaisiais, o šiandien daugelyje atveju jau pasidarė priešdarbininkiški gaujų mobilizuotojai. Jie iki dausų kelia Italijos fašistinę santvarką, kuri nustūmė Italijos liudį į skurdą ir šimtus tūkstančių nekaltų žmonių išskerdė Abisinijoj ir Ispanijoj. Jie prakeikė Ispanijos žmonių teises ir reikalavimus žemės, duonos ir žmoniškų pragyvenimo sąlygų ir aktualiai padėjo ir padeda skersti Ispanijos liudį. Romos papa išleido desėtkus enciklikų prieš Sovietų Sąjungą, kurioje sugauginos darbininkų teises ir budavojamas žmonijai būvio pagerinimas, o nė vienos enciklikos neišleido, kad kapitalistai neatimintų iš žmonių visų pragyvenimo priemonių ir ne kastyt maistą į žemę arba neverstų į jūras. Nieko neprasitarė prieš žmonių skerdynes Abisinijoj ir Ispanijoj, bet pats jas sulys išgalės rėmė ir remia. Abisinijos užgrobumi paskyrė milijonus dolerių, o Ispanijos liudies sunaikinimui skatina visus savo pasekėjus.

Prieš kelis desėtus metų kunigai tik garbino išnaudojimo santvarką ir skelbė tą sistemą paeinančia nuo dievo, karalius ir didžponius darė šventaisiais, o šiandien daugelyje atveju jau pasidarė priešdarbininkiški gaujų mobilizuotojai. Jie iki dausų kelia Italijos fašistinę santvarką, kuri nustūmė Italijos liudį į skurdą ir šimtus tūkstančių nekaltų žmonių išskerdė Abisinijoj ir Ispanijoj. Jie prakeikė Ispanijos žmonių teises ir reikalavimus žemės, duonos ir žmoniškų pragyvenimo sąlygų ir aktualiai padėjo ir padeda skersti Ispanijos liudį. Romos papa išleido desėtkus enciklikų prieš Sovietų Sąjungą, kurioje sugauginos darbininkų teises ir budavojamas žmonijai būvio pagerinimas, o nė vienos enciklikos neišleido, kad kapitalistai neatimintų iš žmonių visų pragyvenimo priemonių ir ne kastyt maistą į žemę arba neverstų į jūras. Nieko neprasitarė prieš žmonių skerdynes Abisinijoj ir Ispanijoj, bet pats jas sulys išgalės rėmė ir remia. Abisinijos užgrobumi paskyrė milijonus dolerių, o Ispanijos liudies sunaikinimui skatina visus savo pasekėjus.

Prieš kelis desėtus metų kunigai tik garbino išnaudojimo santvarką ir skelbė tą sistemą paeinančia nuo dievo, karalius ir didžponius darė šventaisiais, o šiandien daugelyje atveju jau pasidarė priešdarbininkiški gaujų mobilizuotojai. Jie iki dausų kelia Italijos fašistinę santvarką, kuri nustūmė Italijos liudį į skurdą ir šimtus tūkstančių nekaltų žmonių išskerdė Abisinijoj ir Ispanijoj. Jie prakeikė Ispanijos žmonių teises ir reikalavimus žemės, duonos ir žmoniškų pragyvenimo sąlygų ir aktualiai padėjo ir padeda skersti Ispanijos liudį. Romos papa išleido desėtkus enciklikų prieš Sovietų Sąjungą, kurioje sugauginos darbininkų teises ir budavojamas žmonijai būvio pagerinimas, o nė vienos enciklikos neišleido, kad kapitalistai neatimintų iš žmonių visų pragyvenimo priemonių ir ne kastyt maistą į žemę arba neverstų į jūras. Nieko neprasitarė prieš žmonių skerdynes Abisinijoj ir Ispanijoj, bet pats jas sulys išgalės rėmė ir remia. Abisinijos užgrobumi paskyrė milijonus dolerių, o Ispanijos liudies sunaikinimui skatina visus savo pasekėjus.

Šiaudiniai Bedieviai

Tenka pastebėti, kad pas mus yra daug bedievių, kurie neva murma prieš kunigus, nei bažnycion, bet savo vaikų nemokina tiesos. Štai nesenei teko išsikalbėti su vienu žmogum, kuris save skaito dideliu bedieviu ir net socialistiniu veikėju. Pasisakė, kad pas jį ateinas „lietuviskas“ kunigas ir mulkinas jo apie trylikos metų mergaitę. Jis mergaitę nenorės nieko blogo prieš kunigą sakinti, tai jį jau ir linkus eiti pas mynįskas. Kita moteris per spaudą nusiskundė, kad kunigas per pusvalandį kuone išnušė iš jos aštuoniolikos metų mergaitę tą, ką ji suteikė jai per visą gyvenimą. Ot tai ir bedieviai. Kaip jau sakiau, žmonės, beskelbdami progresą, nebijojo atstoti ant laužų ir pasakyti, kad žemė sukasi, o ne saulė apie ją bėga, o čia bedieviai bijosi pamokyti savo vaikus tiesos. Tokiais „bedieviais“ tik džiaugiasi kunigija ir juos rodo kaip pavyzdį tikintiems. Tokių „bedievių“ šiandien yra dar labai daug.

M. G.

ONTARIOS JAUNIMUI LAVINTI PASKYRĖ \$500,000

OTTAWA, ONT.—Federalė valdžia paskyrė \$500,000 del Ontarijos provincijos, už kuriuos įrengs įvairias jaunimo lavinimo vietas, kaip tai agrikultūros mokyklas ir panašias.

TRUMPA SAVAITINĖ APŽVALGA ĮVYKIŲ VISAME PASAULYJE IR KANADOJE

„Taiką saugančios“ šalys dabar turi tikrą rugiapūtę. Dar neužbaigė risti Ispanijos klausimo, o jau iškilo kitas klausimas, kuris, kaip atrodo, bus dar painesnis, negu Ispanijos, nes Japonijos-Kinijos karas paliečia interesus pačių didžiųjų „šišku.“

Anglija jau skaičiuoja savo nuostolius Sanghajuje. Sako mūsųiai Sanghajuje Anglijai nuotolių pridarė virš šešių milijonų svarų sterlingų.

Suvenytos Valstijos, Anglija ir Francija siūlo abiem pusėm atsitraukti nuo Sanghajaus, paliekant jį tų šalių armijų kontrolei, o muštis eiti tenai, kur negalėtų paliesti jų interesų. Bet toks pasiūlymas labai nepatinka Japonijai.

Geriausį pasiūlymą davė Kinija. Kinija sako, kad jei Suvenytos Valstijos ir kitos šalys ištrauktų savo laivus iš Sanghajaus vandenu, tai kinai lengvai apsidirbtų su japonų laivais, kurie naikina Sanghajų. Bet šis planas nepriimtinas Suvenytų Valstijų ir kitų šalių imperialistams. Suvenytos Valstijos kalba apie didesnę įsikisimą.

Nespėjus užsiliepsnoti karui Kinijoj, didelė bomba sprogo Europoj. Portugalija nutraukė diplomatinius ryšius su Čekoslovakija. Manoma, kad ji tą padarė Vokietijos verčiau.

Portugalija nurodo, jog tą padarė todėl, kad Čekoslovakija atsisakė išpildyti Portugalijos užsakymus pagaminti šešis šimtus kulkovaidžių. Bet tai labai prasta priežastis tokiems žygiams. Tai tik priekabė.

Cekoslovakija aiškina, kad ji atsisakė dvimies sumetimais: pirmiausia, tai todėl, kad ji pati esanti priversta ginkluotis ir delto negali kitoms šalims gaminoti, o antra, tai kad Portugalija kulkovaidžius parduoda del Ispanijos fašistų.

Iš to įvykio aiškiai matosi, kad Hitleris ir kitos fašistinės Hitlerio sąjungininkės šalys ruošiasi puolimui ant Cekoslovakijos. Tenai jau senai prie to aiama. Naziai jau senai organizuoja vokiečius, kurių tenai yra virš trijų milijonų. Kaip ant nelaimės, lenkai socialistai, gyvenę Cekoslovakijoj, sudarė bendrą frontą su naziais prieš Cekoslovakijos valdžią.

Ispanijos padėtis labai įtempta. Fašistai pamažu varosi pirmyn siauriniame fronte, o liudies valdžiai labai sunku nusistoti tenai paramą. Jei fašistai užkariaus visą šiaurę, bus daug sunkiau juos nugalėti.

Iš kitos pusės žiūrint, Ispanijos liudies valdžiai darosi lengviau todėl, kad nesikišimo komedija nuolatos vis labiau numismakuoja. Francijoj jau ir socialistai pradeda reikalauti

šiuos. Šiuos žmones atitraukti nuo to juodo darbo galima tik tinkamai išaiškintis religijos reikšmę ir kunigų nedorus darbus. Šią misiją turi atlikti tie žmonės, kurie jau pilnai supranta bedievybės reikšmę.

Tenka pastebėti, kad pas mus yra daug bedievių, kurie neva murma prieš kunigus, nei bažnycion, bet savo vaikų nemokina tiesos. Štai nesenei teko išsikalbėti su vienu žmogum, kuris save skaito dideliu bedieviu ir net socialistiniu veikėju. Pasisakė, kad pas jį ateinas „lietuviskas“ kunigas ir mulkinas jo apie trylikos metų mergaitę. Jis mergaitę nenorės nieko blogo prieš kunigą sakinti, tai jį jau ir linkus eiti pas mynįskas. Kita moteris per spaudą nusiskundė, kad kunigas per pusvalandį kuone išnušė iš jos aštuoniolikos metų mergaitę tą, ką ji suteikė jai per visą gyvenimą. Ot tai ir bedieviai. Kaip jau sakiau, žmonės, beskelbdami progresą, nebijojo atstoti ant laužų ir pasakyti, kad žemė sukasi, o ne saulė apie ją bėga, o čia bedieviai bijosi pamokyti savo vaikus tiesos. Tokiais „bedieviais“ tik džiaugiasi kunigija ir juos rodo kaip pavyzdį tikintiems. Tokių „bedievių“ šiandien yra dar labai daug.

M. G.

ONTARIOS JAUNIMUI LAVINTI PASKYRĖ \$500,000

OTTAWA, ONT.—Federalė valdžia paskyrė \$500,000 del Ontarijos provincijos, už kuriuos įrengs įvairias jaunimo lavinimo vietas, kaip tai agrikultūros mokyklas ir panašias.

atviro Ispanijos liudies rėmimo. Socialistų vadas Zyromskis lankėsi Ispanijoj ir prižadėjo Ispanijos liudies valdžiai, kad sugrįžęs reikalaus remti ją.

Fašistų užpuolimai ant įvairių šalių laivų taipgi cina Ispanijos liudies naudai, nes kurios pirmiau dar kiek daugiau simpatizavo fašistams, dabar pamatė, kad fašistai provokuoja karą.

Svarbiausia, tai kad kuo toliau, tuo daugiau darbininkų ateina pagalbon Ispanijos liudžiui.

Anglija daug pastangų dėjo, kad susiartinti su Vokietija. Kiekvieną Hitlerio pasijudinimą Anglija praleido pro pirštus. Hitleris sulaužė visus taikos punktus, tačiau Anglija nei pirmu nepagrašė. Bet gi Vokietija to visko nežūri. Ji prikimšo savo šnipų pilną Angliją ir seka visus Anglijos veiksmus ir prisirengimus. Ir taip drašiai naziai šnipinėja, kad valdžios organai susėkė jų virš 500. Ne kuriuos net išprašė iš Anglijos.

Naziai už tai dabar veža laukan iš Vokietijos Anglijos korespondentus—visai nežiūrint j tai, ar jie šnipinėja, ar ne. Prie to toks korespondentų gaminijimas šias šalis privė, sunku pasakyti, tačiau rodo, kad kapitalistinės šalys taip sugyvena, kaip šuo su kate.

Roosevelta, Suvenytų Valstijų prezidentą, ir visą demokratų partiją smarkiai išgaidino John Lewis, CIO pirmininkas.

Jis pareiškė, kad Nonpartizan Lyga daugiau nebeplaikys Demokratų Partijos, kadangi ji aieštesėjus prizadų (Kongresas padžiovė algų ir darbo valandų bilių).

Manoma, kad Nonpartizan Lyga persimes prie Farmerių Darbininkų partijos, kuri nuolat auga ir labiau istraukia į politiką.

Netekimas Nonpartizan Lygos Demokratų Partijai būtų didelis smūgis. Ta lyga Roosevelto išrinkime sulosė didelę rolę.

Kanadoj „Albertos provincijoj“ padėtis taipgi labai įtempta. Aberharto Social Credit valdžia skelbia, kad greitai laiku paskelbsianti skolų moratoriumą ant šešių mėnesių, o jei bus reikalas, tai ant ilgiau—praillginsianti. Taipgi dar nežada nusileisti federalei valdžiai bankų įstatymo klausimui.

Kanados finansieriai taipgi nesnaudžia. Jie rengiasi prie gana griežtų ir pavojingų žygių. Edmontone koncentruojama a Karaliskoji Kanados Raitoji Policija (RCMP). Jauciama, kad cengiasi prie provokacijų ir arestų, kaip jau kapitalistams yra praprasta, kada jims tenka kovoti su jiems nepalankiomis valdžiomis. Jei kaip, tai Aberharto valdžiai gali tekti pamatyti kalėjimu už tai, kad ji mėgina koku nors būdu palengvinti liudies padėtį.

Komunistų Partija perspėja visą liudį ir ragina būti sargyboje. O Aberharta ragina skelbti provincinius rinkimus.

Ontarijos provincijoj padėtis taipgi labai rimta. Nėstant liudies fronto, įvairios darbo žmonių partijos eina į rinkimus be jokio plano. Štai pavyzdžius tos padėties, kurią sudaro rinkimai Bellwoods konstitucijoj:

Mokslas, Technika ir Ivairenybės

GUMOS ISTORIJA

Daugiau kaip prieš keturis šimtus metų į Pietų Ameriką atvykę pirmieji europiečiai užtikino indijonų vaikus mėtančius skridulius, kurie buvo padaryti iš europiečių namų medžiagos. Jie stebėjosi, kaip metamas į žemę ar į medį medžiagos skridulys atsismuškė ir kildavo aukštyn. Pirmieji tyrinėtojai paėmė nuo vaikų europiečiams nematytą produkto gabalą ir padovanojo savo vadui Kolumbui, tačiau nežinojo kas per daiktas.

Tik pasekanti Kolumbą tyrinėtojai surado daugiau supratimo apie naują medžiagą ir sužinojo, kad apmozota medžiaga tam tikro medžio sakais, jiems sutirštėjus, pasidaro nepermerkiama. Indijonai šiais sakais apdovanojo molinius indus ir laukdavo iki tas medžio pienas galutinai sutirštėdavo. Darydavo iš šios medžiagos ir butelius. Tačiau indijonai atsisakė suteikti žinių francūzams tyrinėtojams, tą medžiagą pavadinusiems kaučuku, kad norint iš jos ką padaryti, reikia ją imti ką tik iškėlusią iš medžio.

Francijos ir kitų šalių mokslininkai mėgino išrasti šios medžiagos paslaptis ir pagaliau pasiuntė 1,770 metais į tyrinėti anglų mokslininkų Priestliui. Priestlis surado, kad su šia medžiaga galima nutrinti pašėlo rašinių ir davė jai vardą gumą, paeinantį iš indėniško pavadinimo.

Dvidešimčiai metų prasilinkęs anglas Samuelius Pyl išrado, kad gumą galima išstiprinti jėgus į terptiną. Toks procesas tęsėsi iki 1820 metų ir tais laikais Tomas Hankokas Anglijoj įsteigė pirmąjį nepermerkiamų medžiagų fabriką. Jis surado, kad medžiaga neatsiskirdama grumuluojasi ir minkosi. Tam veiksmui pildyti jis įsteigė minkymo mašiną ir prosą tos medžiagos suspaudimui ir laktą, kas buvo labai svarbu gumos industrijoje. Taipgi jis buvo pirmuoju žmogum, kuris gumos dirbiniais panaudojo formas, prie karščio ir spaudimo galinčias padaryti reikiamus daiktus. Hankoką pasekė tūlas Mekintaš, kuris atidarė kitą fabriką

Glasgove ir tarp kitų daiktų pradėjo gaminti nepermerkiamus paltus.

Pradžioje devyniolikto amžiaus iš Amerikos Anglijon pradėjo importuoti gumą, o 1832 metais tapo atidarytas pirmas gumos fabrikas ir Suvienytose Valstijose. Tačiau tais laikais nieko iš gumos gerai nepagamindavo. Užėjus šaltam orui, guminiai dirbiniai sukietėdavo, pasidarydavo trupūs, susaiždavo ir sutrukdavo. Vasaros laiku pasidarydavo labai lįpami, suminkštėdavo ir išduodavo labai nemalonų kvapą. Abelnai, gumos gaminimas buvo blogoj padėtyj.

Vėliau vienas vokiečių mokslininkas surado, kad įdedant į terptiną sierarūgščių miltų pasidaro geresnė guma. Bet tuo pačiu laiku Amerikos mokslininkas Hayward surado, kad įdėjus sierarūgščių miltų į terptiną, guma pasidaro mažiau lįpama.

Po šių neaiškumų gumos industrijoje pasirodė Charlis Goodyear. Jis atsilankė 1838 metais pas Haywardą ir klausė patarimų. Haywardas jam patarė džiuvinti gumą ant saulės šilumos. Goodyear prieš sierarūgščių dar pridėjo baltojo švino ir mišinį virė ant virtuvės pečiū. Jis surado, kad tą mišinį kaitinant prie 212 laipsnių temperatūros guma pakrypstą į savo originale formą, pasidaro netrapi prie šalto oro ir nelipni prie karšto oro. Šis procesas buvo pavadintas vulkanizacija. Nuo šio laiko pradėjo kilti gumos industrija.

Per ilgą laiką gumos gaminimas, kaip ir kitų produktų pagaminimas, buvo laikomas didelį paslaptį. Dirbantieji prie gumos darbininkai turėdavo išlaikyti didelę paslaptį ir buvo labai saugojami, ypatingai atliekant chemiškų veiksmus. Šie darbininkai surado daug pagerinimų, iš jų svarbiausi, tai kaip pagerinti vulkanizaciją. Tokiems veiksmams atlikti buvo įvesti gumos fabrikuose vadinami aselatoriai. Pirmas tokių aselatorių buvo įdėtas į gumos industriją 1906 metais. Pirmiau vulkanizacija buvo atlie-

Scena iš geologistų kongreso Maskvoj.

kama neorganiskai, o aselatoriaus pakreipė į organiską vulkanizacijos atlikimą. Su organiską aselatoriumi pasidarė galimybė sutrumpinti vulkanizacijos laiką ir padaryti gumos gaminius daug geresnės rūšies.

Apie pačią gumą galima pasakyti, kad ji paeina iš tam tikrų tropiškų medžių piniškų syvų. Yra daug medžių, kurių syvai tinkami gumos gaminimui. Pavyzdžiui, pienė turi gumos syvų. Iki 1912 metų, daugiausia gumos pasaulis pasidirdavo iš laukinių krūmų, vynuogėnų ir medžių, iš kurių geriausiu buvo skaitomas braziliškas medis Hevea. Nuo to laiko, pasaulis surado Pietų Amerikoje apie 20 skirtingų laukinių medžių ir apie 50 Afrikoje.

Kada gumą pradėjo tapti komercinės reikšmės, Brazilijos turčiai pradėjo suprasti Hevea medžio reikšmę ir pradėjo persekioti jo sėklų išvežimą į kitas šalis. Tačiau 1876 metais anglų lordui, Henriui Wickham'ui, pavyko iš Brazilijos slaptai pargabenti 70,000 gerai parinktų Hevea sėklų ir nekurią dalį pasodinti Londono botanikos darže. Daugelis sėklų prigijo ir medeliai gerai tarpo, su kuriais

ir užvestos plantacijos tolimuose rytuose, Ceylone.

Šiandien tolymuose rytuose Anglija gumos medžiais turi apšodinus nuo 6,000 iki 8,000 ketvirtinių mylių plotus. Brazilija dar vis laikoma gumos šaltiniais, bet jos 10,000 akrų gumos plotai toli atsilikę nuo 3,300,000 akrų pavestų gumos auginimui Anglijos Malajuose ir nuo 3,500,000 akrų Olandijos Rytinėje Indijoje. Šiandien guma auginama ant 20 laipsnių žemės, kurie randasi 10 laipsnių į pietus ir į šiaurę nuo ekvatoriaus — 1,400 mylių pločio juosto, supančioj žemės kamuoli.

Gumos auginimui naudojama įvairios dirvos ir jos surinkimui naudojama įvairūs metodai. Neleuriuose rajonuose medelius kirsdavo su kirviais arba su peiliais piauodavo ir sunkdavo iš prakirstų medelių ir šaknų į tam tikras duobutes skystyną, kuriose guma sutirštėja. Šiandien vengiam medelius galutinai sužeisti. Naudoja į skaptuką panašius įrankius, su kuriais keturių pėdų aukštumoje nuo medelių nulupa apie trečdalį pėdos pločio žievę ir tekančią sulą suima į indus.

Geras medelis duoda sulos kas sekunda po tris lašus, arba apie aštuonis svarus gumos per metus. O ant kiekvieno akro žemės yra pasodinta nuo 80 iki 125 medelių, tad vienas akras per metus duoda apie 400 svarų sausos gumos. Tačiau skiepijant tinkamesnius medelius pasiekama nuo 800 iki 1,000 svarų derliaus.

Toliau seka gumos atskyrimas nuo nereikalingų skysčių. Tam tikslui į tą iškėlusią sulą dedama rūgščių, sodės, vandens ir per tam tikrą laikotarpį gaunamas tas produktas, be kurio šandien neapseina ne viena industrija.

VOKIETIJOJ ISVYSTĖ IMPREGNUOTĄ MEDĮ

Vokietijoje išvystytas medis

metalais primirkytas, kuris suteikia naujas galimybes įsigyti nebrangių ir patvarių statybai medžiagų. Tokiai medžiagai pagaminti karštas metalas spaudimui pagelba įvaromas į medį. Impregnacijos reguliacija priklauso nuo medžio padermės, tikslu, metalo kokybės ir spaudimo laipsnio. Pilnai impregnuotas medis turi šilkinio blizgėjimo metalinį paviršių. Nauja medžiaga duodasi pliaustyti, gręžti, obliuoti, prikljuoti, prikalti, trinti ir nublizginti. Taipgi ji pergyvena degimą, klimatinės ir chemikales pakaitas ir neturi palinkimų aizėti ir skilti.

GAL TUOJAU BUS APSAUGOJAMA NUO VAIKU PARALYZIAUS

Vaikų paralyzius viena iš iki šiol medicinai esančių pasalpinčių ligų, kuri dabartiniiais laikais labai išsiplėtojusi Suvienytose Valstijose ir Kanadoje. Tačiau daktaras Kramer iš New Yorko praneša, kad pirmu kart medicinos mokslas jau užengė ant teisingo kelio, kurio toliau einant tikimasi apsaugoti nuo paralyziaus, kaip yra apsaugojama nuo kitų ligų.

Surasta, kad vaikų paralyziaus ligos perai įeina per nosies tam tikrus nervus ir smegenis ir paralyziuoja organizmą. Tam tikslui buvo išmėginta eksperimentai su Rhesus padermės beždžionėmis, kurios taipgi gali susirgti paralyziu. Buvo tam tikri vaistai šmirkščiam beždžionėms į nosis ir gauti gana teigiami rezultatai. Iš to daroma išvados, kad netolimoj ateityj vaistais bus galima pastoti nosių nervų galūnės kelią, per kurias įsigauna paralyziaus perai.

FINSLER KOMETA NUSIRITO PER ERDVĖ

Prieš tris savaites laikraščiuose pasirodė žinios apie Finsler kometos artėjimą prie di-

džiojo žvaigždyno sistemos. Kadangi kometos daugumoj neturi gamtos nustatyto kelio ir dažnai iškrypsta iš savo orbito, tai Finsler kometos pasirodymas sukėlė astronomuose didelio susidomėjimo. Visos pasaulio observatorijos sekė kur link nusiris šis nepaprastas dangaus kūnas. Nekurie darė spėlojimus, kad kometa gali papulti į saulės sistemą ir ko gero pasiekti net pačią žemę. Tais daviniais pasiremiant, kaip kas mėgino pranašauti pabaigą pasaulio su rugpičio 15 diena. Įvairiose Ontarijos observatorijose buvo susikoncentravę apie 200 astronomų. Bet nelaimė pasitaikė debesiutas oras ir mažai galėjo pastebėti apie kometos judėjimą. Tik po kelių dienų sekimo buvo pranešta, kad Finsler kometa persirito per didįjį žvaigždyną ir nusirito į begalinę erdvę.

Apskaičiuojama, kad šios kometos greitumas siekia net 400,000 mylių į valanda. Reikia, nuo mėnulio iki žemės atbėgti jai neužtrukų nei vienas valandos laiko, o nuo saulės apie 10 parų. Žinant, kad ir daugiau tokių kūnų laksto po erdvę, tenka daryti išvadą, jog ne per labai yra saugi mūsų žemė. Bile laiku ir bile dangaus kūnas gali atskristi ir jo padaryti didelę katastrofą.

MUZIKOS INSTRUMENTAI PADARYTI IŠ ŽMONIŲ KAULŲ

Iš Tibeto į Chicago muziejų atvežtas įdomus daiktų rinkinys, kuris parodo, kad tibetiečiai žmonių kaulus naudoja įvairiems praktikiams dalykams, ir įvairiems religiniams simboliams.

Tarp išstatytų daiktų randašindū, padarytų iš žmonių kauluolių, naudojamų lamų pylimui aukų ant aukurų; vadinamų tamburinų, padarytų taip pat iš kauluolių, sunarstyty iš kaulų žiurstų ir kitokių dalykų. Nekurie iš tokių indų yra išdekoruoti žalvariu, varju ir išgrąžinti įvairiomis metalo linijomis. Iš šių indų tibetiečiai lamos dievų garbei ant altoriaus pila al-

koholį. Tie indai naudojami taip pat įvairiems pagerbimams. Pavyzdžiui, mirusio žmogaus sūnus geria iš savo tėvo kauluolės atmindamas jo gimtadienį.

Kaulų tamburinais barškina, kada lamos pranašauja maldininkams ateitį. Iš šlauninių kaulų padarytus triumpetus lamos pučia kada nori iš ko išvyti piktas dvasias ir reikalauja jų pasidavimo. Iš kaulų padarytus žiurstus lamos naudoja laike mistiškų ceremonijų.

Ant Mount Royal Kalno Ruošiasi Kasti Ežerą

MONTREAL.—Miesto taryba ir architektai planuoja Mount Royal kalną papuošti su dirbtinu 5% akro ežeru. Toks ežeras bus 538 pėdos virš jūros lygio ir virš 400 pėdų virš St. Lawrence upės lygio, ties Montrealu. Ežerui duotas vardas Beaver Lake.

Vieną ežero krantą mano priruošti vaikų maudynėms, žiemos laike čiužinėjimui. Aparto, patį kalną daug pajvairins tokio ežero paruošimas.

Dabar stovi klausimas, kaip bus realizuojamas tas planas: Jo įvykdymui manoma išleisti \$60,000. Atrodo, kad bus bedarbiai kinkomi dirbti už \$1.00 į dieną. Tokiame atsitikime ežeras gali likti istorinis paminklas vergiško darbo su \$1.00 alga į dieną.

L. B. Korespondentas PER 19 METŲ PAGIMDĖ 19 VAIKŲ

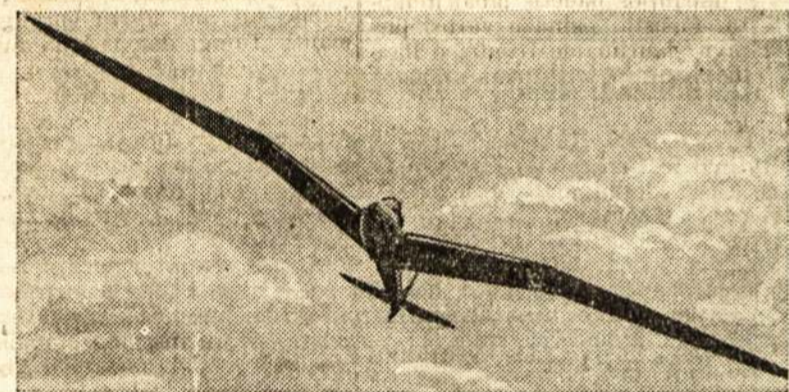
PETERBORO.— J a m e s Crough, 37 metų amžiaus mōteris, per 19 metų vedybinio gyvenimo pagimdė 19 vaikų, iš kurių 17 gyvena. Dvynų gimė tik viena pora, kurie laike gimdymo ir mirė. Jos vyras yra 45 metų amžiaus, farmerys.

TORONTO.— Ne tik suaugę remia Ispanijos liaudies kovas, bet ir vaikučiai. Jie po visą Kanadą surinko \$260 aukų Ispanijos liaudžiai.

SSRS nenori karo, bet priversta ginkluotis, kad apsiginti nuo fašistinių priešų, kurie rengiasi užpulti. Delto SSRS armija yra

puikiai apginkluota. Čia matyti būrys plaukia per upę ant oru pripildyto "maišo."

Pereitą mėnesį Sovietų Sąjungoj buvo apvaikščiojama aviacijos diena. Tą dieną tūkstančiai orlaivių skraidė padangė. Jų tarpe daug bemotorinių

sklandytuvų, kaip kad jus matote šiam paveiksle. Draugas Fedorovas (dešinėj), vienas iš gerųjų SSRS lakūnų, su panašiu sklandytuvu orlaivio buvo už-

vilkas 12,105 metrus aukštumo ir paliktas. Tačiau jis be motoro puikiai nusileido.

Istatymas Apie Rinkimus į Vyriausį Socialistinių Sovietų Respublikų Sąjungos Sovietą

(Tasa) V SKYRIUS

Rinkimų Komisija

34 straipsnis. Centralinė rinkimų komisija rinkimui į Vyriausį SSRS Sovietą sudaroma iš darbo žmonių visuomeniškų organizacijų ir draugijų atstovų ir užvirtinama SSRS Vyriausio Sovieto Prezidiumo vienkart su rinkimų dienos paskelbinu.

35 straipsnis. Centralinė rinkimų komisija sudaroma sąstatae pirmininko, pirmininko pavaduotojo, sekretoriaus ir 11 narių.

36 straipsnis. Centralinė rinkimų komisija: a) prižiūri visoj SSRS teritorijoj neperžengiamą pildymą rinkimų eigoje "Istatymo apie rinkimus į Vyriausį SSRS Sovietą"; b) nagrinėja skundus del neteisingų rinkimų komisijų veiksmų ir prima del skundų galutinus nutarimus; c) nustato rinkimų urmu pa-

vyzdžius, balsavimo teisės liūdymo formą, rinkimų biuletėnių ir jų konvertų formą ir spalvą, rinkimų sąrašų formą, balsų suskaitymo protokolų formą, paliūdymų apie išrinkimą formą;

d) registruoja išrinktus atstovus į Vyriausį SSRS Sovietą;

e) perduoda Sąjungos Sovieto ir Tautų Sovieto mandatiniems komisijoms rinkimų bilų vedimą.

37 straipsnis. Kiekvienoj sąjunginėj ir autonominėj sritij ir nacionalinėj apygardoj sudaromos sąjunginės ir autonominės respublikos, autonominės srities ir nacionalinės apygardos rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisijos.

38 straipsnis. Rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisijos sudaromos iš darbo žmonių visuomeniškų organizacijų ir draugijų atstovų ir užvirtinamos sąjunginių ir autonominių respublikų Vyriausių Sovietų Prezidiumų, autonominių sričių

ir nacionalinių apygardų darbo žmonių atstovų Sovietų nevēliau, kaip už 50 dienų iki rinkimų.

39 straipsnis. Sąjunginės ir autonominės respublikos, autonominės srities ir nacionalinės apygardos rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisijos sudaromos sąstatae pirmininko, pirmininko pavaduotojo, sekretoriaus ir 6—10 narių.

40 straipsnis. Sąjunginės, autonominės respublikos, autonominės apygardos rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisija: a) prižiūri respublikos, autonominės srities, nacionalinės apygardos teritorijoj neperžengiamą pildymą rinkimų į Tautų Sovietą eigoje "Istatymo apie rinkimus į Vyriausį SSRS Sovietą";

b) nagrinėja skundus del neteisingų veiksmų renkant į Tautų Sovietą.

41 straipsnis. Kiekvienoj apygardoj rinkimui į Sąjungos Sovietą sudaroma Apygardos rinkimui į Sąjungos Sovietą rinkimų komisija.

42 straipsnis. Respublikose, kurios dalinai ir kraštus arba sritis, Apygardos rinkimui į Sąjungos Sovietą rinkimų komisijos sudaromos iš darbo žmonių visuomeniškų organizacijų ir draugijų atstovų ir užvirtina-

mos kraštų ir sričių darbo žmonių atstovų Sovietų, respublikose, kurios nesidalina ir sritis arba kraštus, — respublikų Vyriausių Sovietų Prezidiumų— nevēliau kaip už 55 dienų iki rinkimų.

43 straipsnis. Apygardos rinkimui į Sąjungos Sovietą rinkimų komisija sudaroma sąstatae pirmininko, pirmininko pavaduotojo, sekretoriaus ir 8 narių.

44 straipsnis. Apygardos rinkimui į Sąjungos Sovietą rinkimų komisija: a) prižiūri savalaikį rinkimų apylinkių organizavimą atatin-kamais darbo žmonių atstovų Sovietų Vykdomaisiais Komite-tais;

b) prižiūri savalaikį sustatymą ir davedimą visų žiniai rinkimų sąrašų;

c) registruoja prisilaikant SRSRS Konstitucijos ir "Istatymo apie rinkimus į Vyriausį SSRS Sovietą" reikalavimų išstatytus kandidatus į Sąjungos Sovieto atstovus;

d) aprūpina Apylinkės rinkimų komisijas rinkimui į Sąjungos Sovietą rinkimų biuletėniais ir konvertais nustatyta forma;

e) suskaito balsus ir nustato rinkimų rezultatus apygardoj; f) perduoda į Centralinę rinkimų komisiją rinkimų bilų ve-

dimą; g) išduoda išrinktam atstovui paliūdymą apie išrinkimą.

45 straipsnis. Kiekvienoj apygardoj rinkimui į Tautų Sovietą sudaroma Apygardos rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisija.

46 straipsnis. Apygardos rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisijos susidaro iš darbo žmonių visuomeniškų organizacijų ir draugijų atstovų ir užvirtinamos sąjunginių ir autonominių respublikų Vyriausių Sovietų Prezidiumų ir autonominių sričių darbo žmonių atstovų Sovietų — nevēliau, kaip už 56 dienų iki rinkimų.

47 straipsnis. Apygardos rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisija sudaroma sąstatae pirmininko, pirmininko pavaduotojo, sekretoriaus ir 8 narių.

48 straipsnis. Apygardos rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisija: a) registruoja prisilaikant SRSRS Konstitucijos ir "Istatymo apie rinkimus į Vyriausį SSRS Sovietą" reikalavimų įstatytus kandidatus į Tautų Sovieto atstovus;

b) aprūpina Apylinkės rinkimų komisijas rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų biuletėniais nustatyta forma;

c) suskaito balsus ir nustato rinkimų rezultatus apygardoj; d) perduoda į Centralinę rinkimų komisiją rinkimų bilų ve-

dimą; e) išduoda išrinktam atstovui paliūdymą apie išrinkimą.

49 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisijos susidaro iš darbo žmonių visuomeniškų organizacijų ir draugijų atstovų ir užvirtinamos miestuose miestų darbo žmonių atstovų Sovietų, o miestuose su rajonų paskirstymu—rajoninių darbo žmonių atstovų Sovietų, kaimuose—rajoninių darbo žmonių atstovų Sovietų—nevēliau kaip už 40 dienų iki rinkimų.

50 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisija sudaroma sąstatae pirmininko, pirmininko pavaduotojo, sekretoriaus ir 4—8 narių.

51 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisija: a) Vykdo rinkimų apylinkėje rinkimų biuletėnių priėmimą;

b) suskaito balsus už kiekvieną kandidatą į Sąjungos Sovieto ir Tautų Sovieto atstovus;

c) perduoda rinkimų bilų vedimą atatinkamai į Apygardos rinkimui į Sąjungos Sovietą ir Apygardos rinkimui į Tautų So-

vietą rinkimų komisijas.

52 straipsnis. Centralinės rinkimų komisijos, Respublikinės rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisijos, autonominių sričių ir nacionalinių apygardų rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisijos, Apygardos rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisijos, o lygiai Apylinkės rinkimų komisijų posėdžiai skatostai tikrais, jeigu dalyvauja daugiau, kaip pusė bendro komisijos sąstato.

53 straipsnis. Visi klausimai rinkimų komisijose sprendžiami paprasta balsų dauguma: esant lygiam balsų skaičiui—pirmininko balsas nusveria.

54 straipsnis. Išlaidos, surištos su rinkimais į Vyriausį SSRS Sovietą daromos valstybės lėšomis.

55 straipsnis. Centralinė rinkimų komisija, Respublikinės rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisijos, Apygardos rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisijos, Apygardos rinkimui į Tautų Sovietą rinkimų komisijos turi savo antspaudą, nustatyto Centralinės rinkimų komisijos pavyzdžiu.

(Bus daugiau)

Kanados ir Amerikos Lietuviai

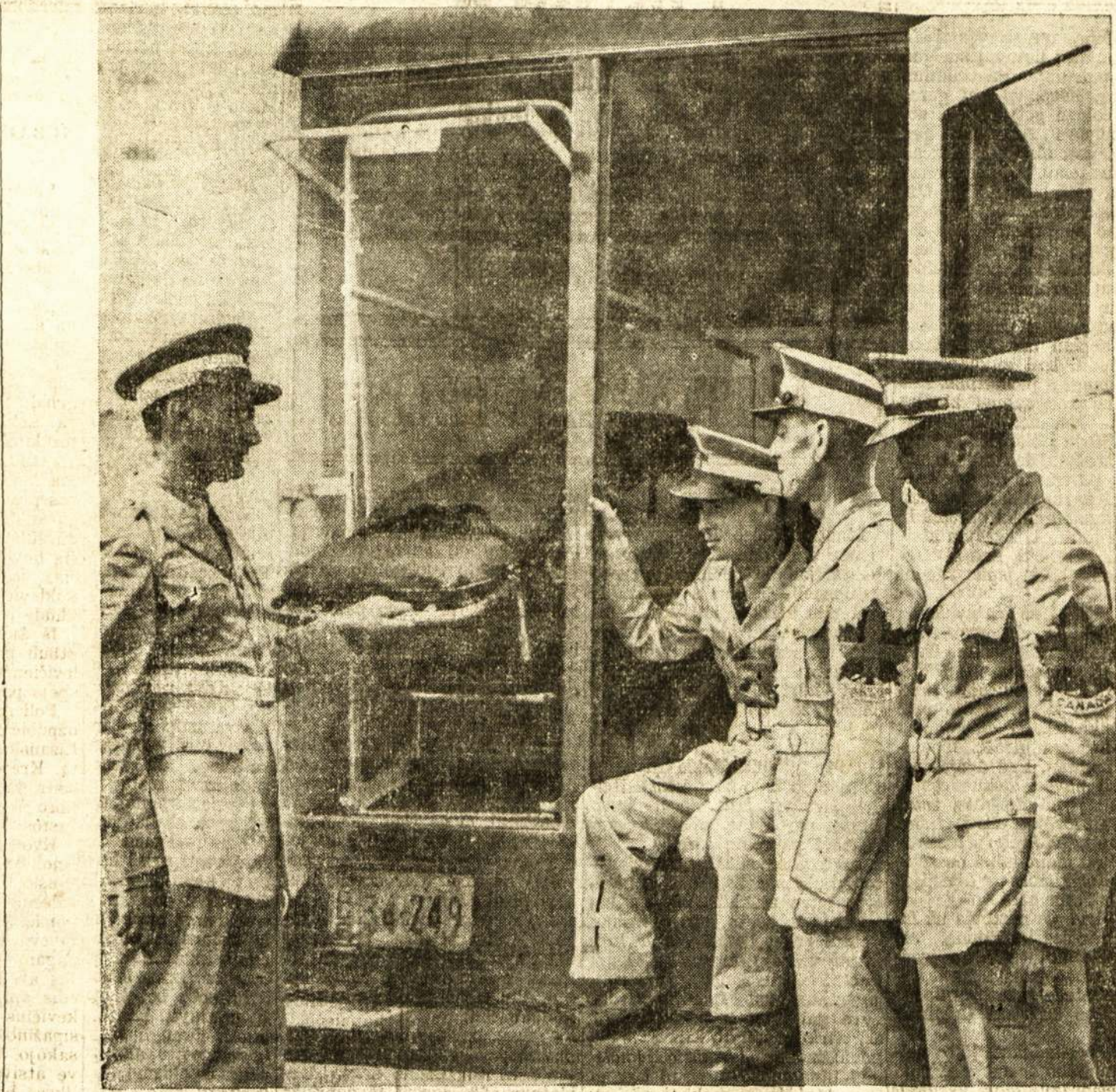
VISIEMS LOKALINIAMS LIETUVŲ LIAUDIŲ GYNIMO KOMITETAMS

Daugumas draugų rašo centraliniam Kanados Lietuvių Komitetui Lietuvos Liaudžiai Ginti, kodėl centro komitetas nesinė vadovauti Kanados lietuvių masių gelbėjimui Ispanijos kovojančios liaudies prieš tarptautinį fašizmą. Tas tiesa, draugai ir draugai, kad mūsų, Kanados lietuvių, mobilizavimasis kovai prieš Lietuvos fašizmą, už atsteigimą demokratinį teisų Lietuvos, neturi būti apribuotas vien tik prieš Lietuvos fašizmą, bet turi būti tampriai surištas su kova prieš fašizmą abelnai. Ypatingai tą gerai atžymėjo drg. Keistutis Michelsonas kalbėdamas Kanados Lietuvių Kongreso metinėse sukakutėvė, Montreale. Jis puikiai nurodė, kad jei Ispanijos liaudis liktų sumusta generolo Franko, su pagalba Hitlerio ir Musolinio armijų, tai ir Lietuvoj būtų daug sunkiau atkovoti demokratiją. Tą jaučia ir Lietuvos tautininkai-fašistai ir jie eina ranka rankon su Hitleriu ir Musolinu, linkėdami pasmaugti Ispanijos liaudį ir užkarti fašistinį jungą Ispanijos liaudžiai ant sprando, kaip Vokietijoje, Italijoje, Lietuvoj ir kitose Europos fašistinėse šalyse. Štai ką rašo Lietuvos fašistinės valdžios oficiozas "Lietuvos Aidas" už 10 d. birželio, š.m.: "Vokietijos ir Italijos bendros politikos dėka, buvo galima susitarti ir užkirsti kelią pasikartoti nepataisomiems įvykiams" (mano pa-braukta—J. L.). Taip kalba Lietuvos fašistai, apie tuo laiku būsimą pasiektą visišką susitarimą Ispanijos klausimu, tarp kapitalistinių valstybių. Toliau tas pats Lietuvos fašistų oficiozas pabrėždamas už taiką: "Šiomis dienomis kaip tik paaiškėjo, jog beveik visos valstybės trokšte trokšta, kad Ispanijoje karui būtų padarytas galas ir kad ten neužsilpnėtų naujas didelis karas." Baigdamas savo išvadą rašo: "Pradedant fašistinį obals už "taiką." Jis sako: "Re gime Fasciste" plačiai rašo apie reikalą gen. Franko vyriausybei pripažinti kariaujančios šalies teises."

vybę Ispanijos laukuose. Todel posandėliai tarptautiniai su ruošė jo pagerbimui masinį mitingą, penktadienio vakare, ukrainų salėje. Pirmiausiai buvo išpildyta dalis programos, ukrainų choro ir mandalinių orkestro. Vėliaus sekė prakalbos. Pirmiausiai buvo atiduota pagarba publikos atsisotijimui žuvusiam draugui Ernest Gosselin ir kitiems Mackenzie-Papineau batalijono narsuoliam. Toliau pakeletą minučių kalbėjo nuo ukrainų, lietuvių ir jaunųjų komunistų lygos draugai, išreikšdami solidarumą Ispanijos liaudies kovotojams ir perduodami sveikinimus ir simpatiją draugo Ernest Gosselin tėvui, kuris čia pat prieš publiką ant platformos sėdėjo, pasisodines šale savęs dar viena sūnelį ir dukrelę tarp 10—12 metų. Po to kalbėjo francūzų darbininkų laikraščio redaktorius drg. Jean Peron, francūzų kalboje. Ant galo kalbėjo Kanados Komunistų Partijos Montrealeo distriko organizatorius drg. Fred Rose. Jis trumpai, bet karštai nurodė, del ko žuvo drg. Ernest Gosselin ir kiti draugai. Jis pabrėžė, kad šiandien Ispanijoje kova už demokratiją, tai kova už demokratiją visam pasauliui. Jis griežtai atžymėjo, kad ir Kanadoj, ypač Kvebeko provincijoje, kelia fašizmas savo ragus. Kanados buržuazinė spauda palaiko fašistų pusę Ispanijoje; ji nepripažįsta Hitlerio ir Musolinio užpuoliku, kaip tokius ir rašydama apie Ispanijos karą, tuos įsiveržėlius į svetimą šalį, kad žudyti jos liaudį, vadina Ispanijos nacionalistais. Baigdamas, jis sveikino kanadiečius Mackenzie-Papineau batalioną, herojus, kovojančius Ispanijoje prieš fašistinį barbarizmą, ir kvietė visus laisvę ir taiką mylinčius žmones stoti į kovą, kad pastoti kelią kylančiam fašizmui čia Kanadoj. Kvebeko provincijoje, ir remti visais galimais būdais moraliai ir materialiai Ispanijos liaudies kovas, ypatinai sekti jų draugų pėdomis, kurie šiandien nesa aukštai iškėlę Kanados liaudies garbės vėliavą Mackenzie-Papineau batalijone, Ispanijoje!

Kaip matote, Lietuvos tautininkai-fašistai veda karų politiką, ršias su tarptautiniu fašizmu ir remia gen. Franko, Hitlerio ir Musolinio despotus, besimaudančius Ispanijos liaudies kraujuose, nes žino gerai, kad nuo to priklausys ir jų viespatavimas ir plaukiojimas Lietuvos liaudies kraujuose. Todel Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti paskutiniam savo posėdyj nutarė užgirti tuos Kanados lietuvių kolonijū komitetus Lietuvos liaudžiai ginti, kurie lig šiol, apart Lietuvos liaudies gynimo, gerai darbuos ir Ispanijos liaudies rėmimui kaip moraliai, taip ir materialiai. Taip gi paraginti, kad visi lokaliniai komitetai imtų šio žygio. KLKLLG nesima pilnai vadovauti Kanados lietuvių gelbėjimui Ispanijos liaudies, kadangi kiekvienam didesniam mieste ar kolonijoje yra tarptautiniai komitetai, kurie rūpinasi tuo reikalu. Montreale, kaip didesnj lietuvių kolonijoje, yra atskiras lietuvių priešfašistinis ir prieškarinis komitetas, kuris rūpinasi ir Ispanijos liaudies gelbėjimui. Surinktas aukas galima priduoti vietiniams tarptautiniams komitetams, kur nėra lietuvių komitetų. Tačiau KLKLLG atsikreipia į visus ir visas Kanados lietuvius-es, kurie nuosirdžiai remia Lietuvos liaudies priešfašistines kovas, kad ištiestumėt ir Ispanijos liaudžiai, kovojančiai prieš tarptautinį fašizmą, brolišką pagelpos ranką, kuri taip narsiai kovoja, kad nežūt demokratija Ispanijoje, kartu ir visam pasauliui. Jei liks išgelbėta demokratija Ispanijoje, lengviau bus atovoti demokratiją ir Lietuvoj. J. Lesevičius KLKLLK Sekretorius

Spaime vaizde matyti keturi kanadiečiai prie ambulanso, su kuriu jie nuyko Ispanijon, kad padėti Mackenzie-Papineau batalijoni, kovojančiam už demokratiją ir Ispanijos liaudies laisvę. Komunistų Partijos vėstakampanija buvo ant tiek pasekminga, kad buvo sukelta del dviejų ambulansų, kurie nupirkti ir pasiūti kartu su šiais draugais. Kadangi, minėtame batalijone yra ir Kanados lietuvių, tai šie ambulansai aptarnaus ir lietuvius, jei bus reikalas. Lietuviai taigpi turime didžiulius šiais ambulansais, nes ir lietuvių nemažai prisidėjome

Spaime vaizde matyti keturi kanadiečiai prie ambulanso, su kuriu jie nuyko Ispanijon, kad padėti Mackenzie-Papineau batalijoni, kovojančiam už demokratiją ir Ispanijos liaudies laisvę. Komunistų Partijos vėstakampanija buvo ant tiek pasekminga, kad buvo sukelta del dviejų ambulansų, kurie nupirkti ir pasiūti kartu su šiais draugais. Kadangi, minėtame batalijone yra ir Kanados lietuvių, tai šie ambulansai aptarnaus ir lietuvius, jei bus reikalas. Lietuviai taigpi turime didžiulius šiais ambulansais, nes ir lietuvių nemažai prisidėjome

Montreale Lietuviai Streike Laikos Gerai

MONTREAL, Rugp. 23.—Dominion Textile Co. darbininkai jau trečia savaitė pavyzdinčiai laikosi kovos lauke, streike, už didesnes algas ir trumpesnes darbo valandas. Streikan išvedė Confederation of National Catholic Syndicates unija. Pirmose streiko dienose padaryta daug stambių ir neleistinų klaidų, kurios leido bosams prisirosti demoralizavimui paties streiko. Vietoj išrinkti streiko komitetus, traukti darbininkus į uniją, organizuoti darbininkus stiprioms pikieto linijoms, unijos vadai pačiame vedė derybas su valdžios ponais ir davėsi save ir darbininkus nubovyti su jų žadėjimais, o darbininkų priuosis kovai buvo paliktas nuošaliai. Dažnai suaukti darbininkai į unijos sales buvo traukiami su katalikiškoms maldoms, kas protestonus ir kitų religijų darbininkus atmetė nuo kovos. Neapsjungė kovai visų darbininkų, be streiką emė viensališkai. Bosai tuo naudojosi ir demoralizavo streiką iš pat pirmų dienų. Nežiūrint to, streikieriai per virš dvi savaites laikėsi gerai. Nors netvarkingai sutvarkyto pikieto linijos ir be streiką skelbiančių plakatų, streikieriai visuo met skaitlingai dalyvavo pikiete. Daug kartų skebai buvo atsakančiai apkulti, kaip kurie net kanalo vandenin pamerkti. Trokai su gaminiams ar neišdirbta medžiaga buvo sulaikyti, krovinių vandenin sumesti ar uždegti. Dirbtuvės, akmenimis apšaudytos, liko be langų; bosai taigpi apkulti, kaip kurie kanale "išprausti." Skebai, negalėti "pavaišinti" prie dirbtuvės, sutikti prie jų namų arba prie gatvėkarių mainymų ir ten gavo savo uždarbius nuo streikierių. Ant Place D'Armes skebame tokio slėptis Notre Dame katedroje. Dominion Textile Co. vyriausias mandžerius G. Blair Gordon išieido atsisaukimą ir streikierius, kad jie grįžtų darban,

atsimėstų nuo unijos, prižadėdamas jų algas "pataisyti" sulgy Fair Vage Acto. Darbininkai jų atsisaukimus sudraske metę jų dalytojams akynsa, arba unijos atstovai juos surinko. "The Montreal Daily Star" ir kiti didlapiai kasdieniniai uoliai demoralizavo streiką, skeldami, kad jau šimtai streikierių savanoriai sugrįžo darban, kad negrįžtantieji galėsis, o trukdantieji grįžti darban bus skaudžiai baudžiami ir t.t. Kompanijos centrinė raštinė atidarė skebų samdymo raštine, kur mokėjo skebui po \$5.00 į dieną, kad jie eitų dirbtuvėn ir stovėtų arba vaikščiotų prie dykai paleistų mašinų, kaip parodymū, kad jau darbininkai dirba dirbtuvėse, ydant sudemoralizuoti streiką. Skebus vėžė ir dirbtuves su automobiliais ir apdenguose trokuse su apsauga kartais ligi simto policininkų (pav. Mont Royal dirbtuvės). Policijos privežta ir naujos prisamdyta, kad stovi po keliolika prie kiekvienų dirbtuvės vartų ir ant kiekvienos gatvės kampo per keletą blokų aplink kiekvieną dirbtuvę. Prie dirbtuvės arčiau prieiti didesniams būriui streikierių istolo nebeleidžia. Dabar streikieriai ant tiek įbauginę kompaniją, kad kiekvienos Dominion Textile Co. trokas, kad ir tuščias, važiuojas kur nors per miestą, būna lydimas po 4-12 policininkų su motoraikeliais ir automobiliais. Bosai bent be šešių policininkų irgi niekur nevažiuoja. Kiek teko patirti, tai daugelis šioje industrijoje dirbančių lietuvių streike laikosi pavyzdinčiai, dalyvauja pikiete ir rūpinasi streiko eiga, kad ji baigtų su darbininkų laimėjimu. Bet taigpi, teko girdėti, kad randasi ir lietuvių tarpe streiko judosiu—skebų. Tikrai patyres paskelbsiu spaudoje, kad darbo žmonės žinotų savo klases reikalų išdavikus. Kuo streikas baigsis, sunku

spresti, bet dabar esantis streikių kovingumas rodo, kad kovojanti 10.000 Kvebeko provincijoje tekstilės darbininkų gali laimėti streiką, jeigu tik vadovybė rimčiau susirūpintų tvirčiau susirišti su visomis unijomis, geriau tvarkytų streikių pikietus ir mestų jėgas streikieriams paramos gauti. Šitas streikas atidengia daug svarbių pamokų darbo žmoniems, kaip vesti kovas už pagerinimą būvio su svarbia darbo žmonių organizacija, unija, vadovybėje. L. B. Korespondentas

Stiprina Prieškarinį ir Priešfašistinį Veikimą MONTREAL.—Rugpjūčio 20 dieną Frontenac svetainėj įvyko lietuvių prieškarinio ir priešfašistinio komiteto suoruotas mitingas Ispanijos klausimu. Kalbėjo drgi Kilikevičius. Jis viską smulkmeniškai išdėstė iš Ispanijoje einamų kovų ir kvietė kiek galint remti liaudies pusę, nurodinėdamas, kad Ispanijos karo laukuose šiandien kovoja tūkstančiai iš viso pasaulio darbininkų ir aukoja savo gyvenvėse už demokratiją, tarp jų ir keletas lietuvių. Tad ir mes, kad ir toli stovėdami, galime paremti ją materialiai. Šiam mitinge buvo išdalintos aukų rinkimo blankos. Komitetas pasiskyrė Ispanijos našlaičių šelpimui, kurių tėvai kritę už pasaulio darbininkų laisvę, sukelti \$100.00. Per susirinkimą ir komitetą buvo darinkti trys draugai: Jonuša, Naujokaitis ir Joneliūnas. Pasibaigus masiniam mitingui komitetas turėjo trumpą pasitarimą, kuriame pasiskyrė vietomis. M. Gudui rezignavus iš sekretoriaus vietos del turimų kitų darbų, jo pareigas paėmė Z. Janauskas, o Janausko turėtą pirmininko vietą paėmė P. Joneliūnas.

MAJORAS UŽKVIETĖ U.S.A. LEGIONIERIUS MONTREALAN

Rugpjūčio 18 d. Montreale majoras Raynault ir alder. G. Layton išskrido New Yorkon užkviesti Suvenytų Valstijų legionierius, kad jų konvencija persikeltų į Montreala. Kvietimo tikslas neskelbiamas. L. B. Korespondentas

SEKMADENIJ, RUGPJŪČIO-AUGUST 29 D. IVYKŲ C.I.O. (INDUSTRIJŲ ORGANIZACIJŲ KOMITETO) RUŠIAMAS

TARPTAUTINIS PIKNIKAS Vile Lesale, Lachine Rapids, Montreal

Ukrainų Organizacijų Pikniko Vietoje

Visi Montreale lietuviai kviečiami dalyvauti šiame dideliame tarptautiniame piknike. Piknike bus užpildyta muzikalė ir sporto programa. Dalyvaudami paremsite unijų organizavimą Montreale. Liet. Industr. Kom.

Mirtis Pasiēmė Dar Viena Jauną Gvybę

TORONTO.—Nespėjo nutilti kalbos apie tragišką žuvimą jaunos lietuviutės Atlanto vandenynė, kaip Toronte įvyko kita žiauri tragedija. Jos istorija maž daug sekanti: Prieš septynerius metus į šią "laimės" šalį pribuvo, brolio kviečiama, neseniai suspėjus per dvidešimtį metų amžiaus persiristi vilčių kupina Jieva Cernauskaitė. Tačiau šioj šalyj nerado tos laimės, apie kurią Lietuvoj svajoja tūkstančiai jaunų vaikinių ir merginų. Pribuvus į Winipego miestą, Jievai per kelis metus teko gana sunkiai dirbti vienoje ligoninėje. Geresnių vilčių ieškodama 1935 metų pradžioj atvyko Torontan. Čia ir vėl sunkūs darbai: išpradžią pas turtinguosius namuose, o vėliau siuvelyklose. Esant tokiose sąlygose, Jieva svajojo, kad jos ekonominės sąlygas pagerinti galėsių laiminęs vedybos. Todel jų ir pradėjo ieškoti. Pagyvenus apie šešis mėnesius Toronte, susirado, jos nuomone, tinkamą vaikina ir svajojo susikurti šeimyninio gyvenimo židinį. Bet, ant jos nelaimės, tie planai pasiviro į priešingąją pusę. Kuo ilgiau draugavo, tuo tarp poros darėsi vis daugiau neperžiangiamas tarpas. Šiais metais pas Jievą jau buvo galima aiškiai pastebėti nulidimo žymes. O kaip artimesni žmonės pasakoja, tai jiems net po keletą kartų pareiškus, kad del nepavykusios draugystės nutrauksianti gyvenimo siūlą. Paskutinėmis dienomis tarp poros įvyko gana smarkūs vaidai ir rugpjūčio 19 dieną nusi-pirko akmenėlio, ji sumaišė su jodina ir išgėrė. Nelaimės vieton greitai buvo pašaukta policija, kuri šiek tiek atgaivinus nugabeno ligoninėn. Čia Jievai teko pasikankinti beveik tris paras ir pagaliau po sunkių kančių mirė anksti sekmadienio ryte. Velionė paėjo iš Vilkaviškio apskrities, Alvito valsčiaus, Kisinikių kaimo. Kanadoje paliko broli, kuris gyvena Saskačevano ar Albertos provincijoje. Nelaimė įvykus buvo duota telegrama, bet jo nesurado. Vėlionė gyva būdama sulgy savo pajėgumų su noru šį bei tą pasidarbuodavo darbininkiško judėjimo labui ir nesvyruojančiai stovėjo jo pusėj. Prieš mirsiant į ligoninę buvo atvykęs kunigas, bet ligonė griežtai nuo jo atsisakė. Jieva užgesino savo brangią gyvenybę, kurią prieš mirsiant už visokią kainą būtų sutikus išgelbėti, bet jau buvo per vėlu, nes nuodai suardė jos krūtinę. Trečiaj dienėj susirinkęs didelis būrelis lietuvių ją palaidojo. Tačiau pasliko gyvųjų teismas. Vieni teisia už nesąmoningą žygį pačią velionę, kiti teisia tos mirties priežastį, likusį jos "sužadėtinį", bet mažai kas teisia patį gyvenimą, kuris kaltas del visokių klūdių ir istumia žmones į neaiškumų rūkus, į kuriuos žmogus pakluvęs atlieka ir nesąmoningus darbus. Bet mirusiai vis tiek, ji nejaucia jų visų neteisūbių, nes ji kietai aikis užspaudė nuo šo klastingojo pasaulio. La bus ja lengiva šios šalies žemelė! Rep.

Po trumpų diskusijų komitetas nutarė kvieti visus Montreale lietuvių pažangiasias draugas, kad jos išrinktų po vieną ar du narius, kurie dalyvautų komiteto pasitarimuose, kaip sekmingiau vesti prieškarinį ir priešfašistinį veikimą. Reikia tikėtis, kad kvistos organizacijos noriai kooperuos su komitetu ir to pasekmėje Montreale lietuvių šioje strityje išvystys gam stiprų veikimą. Be to, komitetas nutarė kelti komiteto užvadimą, būtent, iki šiol vadantį prieškarinį ir priešfašistinį komitetą pavadin-ti: komitetu kovai už taiką ir demokratiją. K. Korespondentas

ZADA MOKYKLŲ ATIDARYMA ATIDĖI DEL SIRGIMŲ PARALYZIUM TORONTO, ONT.—Kadangi pradėjo smarkiai plėstis vaikų paralyzius, tai veikiausiai mokyklų atidarymą atidės iki oras atšals ir susirgimai sumažės. Mokyklų atidarymo atidėjimą pasiūlė darbininkų aidermanas Smithas ir mokyklų komisijos narys Weir.

ŠIS TAS IŠ FORT WILLIAM

Neįvyks Susirinkimų

Mūsų apylinkės darbininkų gyvenimas gal yra vienu iš nepastoviausių visam Amerikos kontinentui. Iki šiol mes tegalvome ALDLD kuopos susirinkimus sušaukti rudens ir pavasario metu. Bet šį rudenį ir tu net nebus galima padaryti. Pirma, mieste raskavosi mažas skaičius narių, o dabar jau ir kuopos valdyba išvažinėjo žiemės sezoniniams darbams. Sulgy finansų raištininko pranešimo, jau visi nariai apsimokėjo už šiuos metus narinės duokles. Visas blo-gumas, tai gyvenimo nepastovumas atima iš mūsų visų galimybės lavintis. Tačiau nerieš-čia, kad aldiečiai nieko neveikia. Jie veikia tautinėje dirvoje, o dar daugiau tarptautinėje, kaip mieste, taip ir darvietėse.

artimas mūsų draugas. Net sunkioji ligoj naudojami mūsų knygomis. Taigi lietuviai neap-leiskime mūsų gero draugo.

Atsilankius Port Arthure

Aną dieną nuvažiavęs į šį miestą nuėjau į lietuvių sveigos vietą — pulrūmį. Pasveikinus vieną kitą, nespėjus nei gerai susnekt, žiūrą patį atkišęs at-lenda draugas F. Ambrosas. Sa-ko: "Vot, vot, abiejų laimė aš tave pamaciau." Duodamas blanką su pašeiliu pridėjo: Už-rašyk Ispanijos liaudies para-mai." Prie to pridūrė, kad ži-ņas, jog aš neapsileisiu Port Arthuro lietuviams. Žinodamas, kad miškų darbininkai mažai uždirba ir dažnai aukuoja, pa-maniau neapsileisti ir tiesdamas dolerinę liepiau užrašyti. Iš-tikrųjų maniau, kad aukuodamas dolerinę nebūsiu paskutinis. Bet kolektorių rodydamas blanką pareiškė: "Na, na, ką gi ma-nai!" Pažiūriui į blanką ir į akis metėsi užrašyta dešimt dolerinė, penkinės, po tris ir du doleriai. Ypattingai draugai Prelgauskas ir Lasinskas stambiai parėmė ir tai ne pirmą kart. Turėjau pas-prašyti ir pareikšti, kad šį kar-tą fašistams galu įspirit tik su dolerine.

Bepusryčiaujant Valgykloj
Papusryčiauti visuomet atsilankau vienon valgyklon. Taip vieną rytą atsisešęs valgyklos skaitkykloje ir peržiūrėję laik-raščius. Tuo kartu priėjo prie-manęs lenkų tautos darbininkas ir teiravosi kas girdėti Ispani-joj. Prisiminiau, kad daug kar-tų su juo buvau diskusavęs ir jis visada gynė fašistus, todėl šį kartą nenorėjau eiti į ginčus ir liepiau pasišūriėti į laikra-ščius. Tačiau mane labai nustebi-no jo pareiškimas: "Ispanijos liaudis turi laimėti!" Aš jam va-reiškiau, kad jis nestovys už Ispanijos liaudies laimėjimą. Jis atsakė, kad stovys. Vėliau prisipa-zino, kad jo pasaulėžiūra pa-keitė bekabėdamas Winnipege iš Ispanijos sugrižęs daktaras Bethune.

Mums besikalbant įėjo val-gyklon sudulkėję, ant pečių po maišą nešini trys jauni vyrukai. Matytis, kad neseniai nulipe nuo prekinio traukinio. Jų drabužiai suodini ir nuplyšę, veidai išblūš-kę, kad net liūdina į juos žūreiti. Vienas priėjo prie registro stov-čios merginos. Paprasė puo-delio kavos. Mergina jį pasiun-tė prie stalo. Kiti du stovėdami varžėsi, neišdriso prašyti iš-maldos. Bet po kiek laiko pati mergina prie jų priėjo ir pa-klausė ar jie nesą akani. At-sakė, kad taip.

Jiems pavalgius ir einant pro duris laukan ir aš išsekiau pas-ku norėdamas šį tą su jais pa-sikalbėti, bet nei vienas iš jų neusuilaiškė. Tik vienas pastebė-jęs valgyklos užrašą balsiai skaitė: "Workers Cooperative Restaurant." Perskaitęs užrašą savo draugams pastebėjo, kad gera mergina, bet kitas apie tą merginą prapliupo vulgariškais žodžiais ir pridėjo, kad jie esą laimingi. Nerimtai elgdami, tačiau jų pačių žodžiais, "trys laimingieji" taip ir nusiskubino prie geležinkelio. Tačiau iš kur ir kur jie važiuoja, gal jie ir patys nežino, o pašalinis, tai nors ir tris galvas turėtų, nie-ko negalėtų suprast.

Fortwilliamietis
Fort Williamiečiai Parėmė Ispanijos Kovotojus
FOT WILLIAM.—Fort Wil-liam apylinkės lietuviai, nors gyvena sunkiose ekonominėse sąlygose, jiems dažnai tenka migruoti vieta iš vietos, bet kur tik nepaūla, visur remia savo klasės reikalus. Jau net keletą kartų parėmė Ispanijos reikalus, o paskutiniu kartu be-ne daugiausia.
Kanadiečių Mackenzie-Papi-neau batalijonui remti paauka-vo šie draugai: V. Preglauskas \$10.00; J. Malickas, V. Stuko-nis ir J. Lasinskas po \$5.00; po du dolerių aukavo: F. Imbrasas, J. Sklenys, J. Citavičius ir M. Jaškūnas; J. Mickūnas au-kavo \$1.50; po dolerį aukavo: P. Radzevičius, F. Tumėnas, P. Kunčys, F. Birgele, A. Sirgedas, W. Dugas, M. Pelezak, W. Wil-kolaski, J. Mikalevich, F. Sla-pelis, J. Mitalas, F. Jasiūnas, V. Šnieškaitis, J. Zlatkus, J. Pe-truškevičius, J. Legas, T. Pil-kys, K. Dimša ir W. Staypes; po 50 centų aukavo: V. Kurila, C. Gelčys, J. Puodžiūnas, J. Pu-ra, G. Ygnatka ir A. Sandeliuk; po 25 centus aukavo: P. Liugas ir A. Zaluba.
Viso suaukavo \$57.00.
Tai graži parama Ispanijos kovotojams, už kurią tariame širdingai ačiū.
F. Imbrasas

A.L.D.L.D. 113 KUOPA (HAMILTONO) RENGIA

LIAUDIES BALSUI

PIKNIKĄ

Rugpjūčio 29 Dieną, Sekmadienį Ansley Woods Parke

Piknikas bus linksmas, nes bus gerų gėrimų ir užkan-džių.

Tarp kitų tautų, kviečiam visus arti ir toli gyvenančius lietuvius atsilankyti į šį paskutinį tokį didelį ir idomų pa-rengamą. Pasilinksminsite kartu ir paremsite darbininkiš-ką laikraštį Pradžia 12 val. po pietų.

Rengėjai

LAISVAS KAMPELIS

Del Aiškumo

Liaudies Balse, 180 numeryje, vienas darbininkas, pasivadinęs "Ontarijos piliečiu," parasė straipsnelį, kuriame pasisakė, kad jam atrodo, jog yra žalina-ga budavoti suvienytą frontą ir jam jis neišauks. Jo nuomone, turėsianti gimti kita politinė srovė, kuri patarnausi darbininkų klasei. Ji gimsianti del-tų pačių tikslų, del kurių gimė komunistų partija.

Po to Liaudies Balse tuo klausimu tilpo trys straipsniai. Reikia pasakyti, kad pirmas buvo rimtai parašytas, o antras pa-našus į paprastą lermą.

Aš čionai neiškinsiu suvienyto fronto svarbos, nes laikraštyje buvo aiškinta net po ke-lis kartus, be to, tuo klausimu dažnai telpa Dimitrovo ir kitų žymių veikėjų straipsniai. Taip-gi šiuo laiku Francijoj ir Ispani-joj suvienytas frontas parodė savo galią visam pasauliui: Aš tik noriu pasakyti, kad draugai, paaiškinti. "Ontarijos pilie-čiui," neatsakė į visus klausimus. Štai, jo nuomone, turėsianti gimti kita partija, kuri turės pakeisti komunistų partiją. Reikia pasakyti, kad-toji "srovė" ar partija jau yra gimus—tai trockistinė "srovė." Ji nuo savo gimimo dienų porėjo ir nori pa-keisti komunistų partiją, bet aišku kaip naktis po dienos, kad-toji "srovė" nori suminti Sovieti-ų ir viso pasaulio darbininkų laimėjimus ir pasitarnauti ka-pitalizmui — kruvinajam fašiz-mui, o darbininkams suteikti reikiamus, ryškėtes ir negirdėtą prispaudą.

Aš ir esu girdėjęs tarp dar-bininkų tokias kalbas apie su-vienytą frontą, kaip kalba "On-tarijos piliečiui." Reikia pripažinti, kad tokių kalbų tenka iš-girsti ir iš nekurių bolševizmo šalininkų.

Mes žinome, kad visuomenėje be tikslo ir savaimi niekas ne-gimsta, taip pat be tikslo negimė ir minimos kalbos. Jas pa-gimdė trockistai su tikslu de-moralizuoti darbininkus ir tuo ardyti vienybę tarp jų.

Darbininkams reikia daugiau skaityti ir studijuoti savo spau-dą, tuomet bus aiškiau imato-mas budelis, kuris tikoją ant jų užnerti kilpą. Aš neišskiriu nei "Ontarijos piliečio, nei tų, iš kurių aš esu girdėjęs tokias kalbas, tik bendrai kalbu vi-siems darbininkams, kurie nori laisvės.

Kuomet jūs paimsite darbi-nišką laikraštį ar žurnalą, pažiūrėkite į ant viršaus užra-šyta Karolio Markso obalsi: "Visų šalių darbininkai vienyki-tės! Jūs nieko nepralaimėsite, tik retėžius, o išlaimėsite pa-saulį!"

Miškų Dar-kas

PASTABĄ PRIMU

Liaudies Balso 183 numeryje "Torontietis" kritikuoja "Onta-rijos pilietį" ir mane už nepa-taikymą į tašką. Jis ten paži-mi, kad tas "Ontarijos piliečio" raštas yra ne laikraščių nuomo-nė, bet dalyką nepermatancio žmogaus, kuriam būtina reikia išaiškinti.
Is ko galima spręsti, kad tas "Ontarijos pilietis" nepermat-dalyko, jei jis sugeba dėstyti tikras trockistines mintis? Jei-gu jis būtų pasirašęs nepartiniu, kirkščioniu-demokratu, liaudi-ninku, social-demokratu arba kitokios darbininkiškos srovės veikėju ar nariu, su mielu noru tokį sutikčiau liaudies spau-doj, mandagiai su juo diskutuo-čiau ir su nusileidimu duočiau nurodymus, kaip suėiti vien-tybę atskiras klaukais. Tar-čiausi, kaip susijungti bendrai veikti prieš karą ir fašizmą ir

Su tuo žeidžiau ir savo kolo-nijos draugus, pasakydamas, kad jie sutiko su regresu. Tų šešių draugų mintys yra maž-daug, kaip ir "Torontietis," kad pavojaus nėra. Mano supratimu tokios mintys yra labai priešingos draugo Stalino kalbai ir nu-rodytam prieš trockistus veiki-mo planui, kuriame nurodoma, kaip veikti prieš tuos dveive-džius, kurie neturi veikimui jo-kių planų arba juos slepia nuo masių, ko nedaro kitos partijos. Mano supratimu, su tokiais ko-va turi būti atvira ir aiški, tokia pat kaip ir su tikraisiais fašis-tais.

Bet-gi jei šiandien ir redakci-ja savo straipsnyje nurodo, kad aš klystu, ir kad tokiu būdu nieko negalima atsiekti, tą patį sako ir "Torontietis," tai aš pri-vertas su dauguma laikinai su-tikti iki pasirodys darbo vaisiai.
Pasiremdamas ant kritikuo-jančių atsakomybės, straipsnį atsiimu, kaip neteislingą. Ta-čiau prašau vadovaujančių draugų per spaudą paaiškinti, ar atatinka mums panašioj ko-voj Stalino brošiuroj nurodytos taisyklės?

S. Zostautas

Red. Pastaba.—L. B. redak-cija pilnai sutinka su draugo mintimi, kad su trockizmu rei-kia griežtai kovoti. Bet to dar neužtenka. Reikia surasti viet-nes sąlygas, kuriose vystosi trockizmas ir veikia. Pavyz-džiui, Sovietų Sąjungoj yra dar-bininkų valdžia, prieš kurią trockistai naudoja terorą. Aiš-ku, SSRS valdžia tenka su jais kovoti kaip su teroristais. Ka-nađoj mes neturime darbininkų valdžios. Čia trockizmas nau-doja kitus metodus—propoga-nda prieš komunistus, prieš SSRS ir prieš liaudies frontą. Čia dar ne fašizmas, todėl jiems te-rorą vesti prieš komunistus dar ne po kelniui. Todėl ir mūsų kova čia rišasi daugiau su priešinga trockizmui propaganda. Delto ir diskusijos vedamos. O kad numaskuoti klaidingas trockis-tų teorijas, buvo leista ne tik jas kritikuoti, bet ir vieną kitą iš jų parodyti, kad būtų ką kriti-kuoti. Draugo klaida ne tame, kad stovite už griežtą kovą prieš trockizmą, bet tame, kad draugas išstoja ne prieš klai-dingą trockistų teoriją, o prieš redakciją, kuri paleido jas kritikai. Draugas įsivaizdinote, kad trockistinių priekaištų pa-slėpimas nuo masių yra geresnė priemonė kovai su trockizmu, bet toks manymas klaidingas. Su trockistiniais užpuolėji-mais mases reikia supažindinti ir išaiškinti joms, kaip jie netei-singi. Todėl ir redakcija tą "On-tarijos piliečio" straipsnelį pa-talpino ne tam, kad jis nenorėtų kovoti prieš trockistus, bet kad parodyti į ką panašios trockis-tų arba jų suklaidintų darbinin-kų "teorijos." Jau įvykė diskusi-jos parodė, kaip kas supranta tuo klausimu. Pagineidujama konkretnė kritika pačių tuo straipsnio minčių, o ne to, kaip reikia kovoti prieš trockistus.

ALDLD 137 Kp. Užgyrė KVK Perkėlimą į Montrealą
Ruošiosi Politinio Lavinimosi Mokyklėi. Savo Veikimą Vysto

MONTREAL.—Rugp. 13 d. įvyko ALDLD 137 kuopos narių mėsinis susirinkimas. Narių atsilankė vidutiniškai, nors tu-rėjo būti daug daugiau, nes bu-vo svarstoma daug svarbių da-lykų. Padaryta daug gerų ta-rimų.
Kuopos valdybos pasiūlymu išrinkta naujas kuopos atstovas drg. F. Spaičys prie Kanados Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti, kadangi buvu-sis atstovas nesimė jokie aktyvumo tam darbe. Išrinkta nauja salės baro vedėja drg. A. Matuikienė. Valdybos pasiūlyta ir susirinkimo užgirta, kad kuopos pirmin. drg. E. Vilks rūpi-nūsi politinio lavinimosi mokyk-lą suorganizuoti Point Charles distrikte. Jis pranešė, kad jau yra apie dešėtkas draugų ir draugų užsiregistravusių lan-kyti mokyklėje, kuri pradžioje vėliau registruotis ir save lavin-tis, būti pavyzdiniais mokiniais, kad laimėtų Pirm. Rajono Ko-miteto skiriamas dovanas, kuri-rių paskirtos net trys.
Kuopos fin sekretorė drg. P. Matulaitytė pranešė, kad jau gauta iš centro dovana, SSRS raudonosios armijos albumas, kurį kuopa laimėjo ALDLD ga-vimo narių vajuje. Albumas di-delis, gražus ir idomus. Puikiai atvaizduoja SSRS raudonosios armijos kultūrinį ir karinį prisirošimą apginti darbo žmonių tėvynės žemę, jei bandytų nu-žminti darbininkų priešai, fašis-tinės šalys ją užpulti. Albumas parodo, kad raudonoji armija gana stipri atmušti bent kokius

priešpuolimus. Taipgi gauta ir antra dovana, laimėta "L. B." metiniam piknike už kontestą, SSRS raudonosios armijos va-do drg. Vorosilovo paveikslas. Drg. Urbonavičius padarė pran-ešimą apie dienos įvykius Is-panijoj.

Ziemos sezonui nutarta pa-puošti salę ir pataisyti "stei-džių." Papuošimo darbą apsi-ėmė moterų skyrius ir "stei-džiaus" pakėlimo ir išdekoravi-mo darbas pavesta parengimų komisijai. Papuošalų pasizadėjo duoti dd. Balčiūnaitė ir Cėponis. Taipgi pirm. pranešė, kad drg. J. Braknys paaukojo kuopai sa-lėje "aisbakšį".

ALDLD KVK siūlymą perkėl-ti KVK į Montrealą, susirinki-mas nuodugnai diskusavo žiūr-ėjo, kaip būtų naudingiau mū-sų judėjimui, ir priėjo išvados užgirti KVK siūlymą, kad būtų perkeltas centras į Montrealą.

Del žiemos parengimų drg. Janauskienė, parengimų reži-ro-ė, atsikreipė, kad visi nariai rū-pintys gauti kuop daugiau veikalų. Atsikreipimas priimtas, draugai sutiko pasitraukti iš Lietuvos, kas susirašinėjo su ten esančiais draugais. Per žie-mą nutarta ruošti kuopos salę-je šokius kiekvieną šeštadienį.
D. A.

Pasekmingi Šokiai

MONTREAL.—Rugpjūčio 14 d. Frontenac aldiečiai moterys suruošė pirmus šiuos sezoną šokius: sukilimui paramos Ka-nadon atvežtiems Ispanijos vai-kučiams — našlaičiams, nes bu-vo užsidėjusios kvotą sukelti \$5.00.

Kadangi oras buvo šiltas, to-dėl nesitikėjo turėti gerų pa-sekmių. Vienok, įvertindamos tą svarbų reikalą, nesigailėjo į-dėti daug darbo minėtų šokių suruošime, todėl jų pastangos nenuėjo veltui ir davė džiuginančius rezultatus. Publikos prisirinko nemažai, kuri ypa-tingai smagiai linkminosi ir iš-siskirstė jaukoj nuotaikoj.

Šie šokiai davė gryno pelno \$17.00. Kadangi pinigų sukelta virš kvotos, tai, tikiu, draugės savame susirinkime juos tinka-mai sulgy reikalo paskirs ir ki-tiems organizaciniams tikslams. Šių šokių suruošime daugiau-siai įdėjo darbo sekančios drau-gės: K. Keršienė, Tamošiūni-ė, Virbylienė, Malinauskienė Smetonienė taipgi Matulaitytė ir Juškevičaitė.

Reikia pasakyti, kad fronte-nketės moterys ne kiek nori atsilikti nuo poėnaliciečių. Šiais metais jos nori moterų or-ganizacijų veikimą pastatyti ant geresnių pamatų. Tikiu, kad draugės to pilnai atsieks, nes kas kart vis daugiau draugų išitraukia į veikimą. Paskutiniu laiku ir drg. Malinauskienė pradeda daugiau veikti. Linkėtina draugei darbuotis.

Šių šokių suruošimo komiteto vardu tariu nuoširdų ačiū vi-soms draugėms, kurios prisidė-jo darbu, ir atsilankiusiems sve-čiams, taipgi didelis ačiū ir draugui Petroniui, kuris visą vakarą savo "harmoška" links-mino publiką.
Patricija

Del Reformų Konstitucijoj

Sūny ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalos Draugijos trečios kuopos valdy-ba patiekė keturis sumanymus, bei dadėckus ir pakeitimus kon-stitucijai.

Pirmame sumanyme siūlo keisti draugijos vardą. Mano manymu, vardas turi pasilikti tas pats. Delto, kad draugijos vardo pakeitimas kainuotų apie šimtą dolerių, tai viena, o antra, jeigu mūsų draugija ir su kito-mis pašalpinėmis draugijomis siekia vienybės, pavyzdžiui, su Montrealo Sūny ir Dukterų Pašalpine Draugija, tai susivieni-imo laiku geriau keisti vardas. Keičiant vardą prisieyti keisti ir konstituciją. Kadangi dabar-tinė konstitucija tik du metai kaip buvo atspausdinta, tai kam merty šimtus dolerių draugijos turty.

Antram pasiūlyme siūlo, kad draugija mokėtų pašalpą ir virš metų išsigrto laiko tiems, kurių ekonominės sąlygos blogos. To-kią pataisą, tai net ir valdžia (Department of Insurance) ne-perleisty, nes visi nariai moka lygiai, tad visiems vienai ir pa-šalpa tur būt išmokama. O kitas

PRANEŠIMAI

MONTREAL, QUE.

Šeštadienį, rugpjūčio-August 28 d., 8.30 val. vak., ALDLD 137 kuop Moterų Skyrius ruošia **SOKIUS** p o s a nčialiečių salėje, 01234 Charlevoix Ser.
Visus Montrealo lietuvius-es kviečiame dalyvauti.
Moterų Komitetas

dalykas, jeigu toks pasiūlymas būtų priimtas, kaip ten sakoma "Sulgy kuopos ar centro nuta-rimo," vienam būtų mokama il-giau kitam trumpiau, tai tarp draugijos narių kiltų tikras skandalas. Tokia pataisai nepa-darytų gero, bet blogo.

Trečiam sumanyme siūlo da-dėcką, kuriame būtų nurodyta, jog už ligonių egzaminavimą užsimokėtų patys ligoniai, bet jei yra bedarbiai ar beturčiai, o juos daktaras surado sveikais, už ką negalima mokėti pašalpos, bet už daktaro vizitą kuopa at-mokėtų. Šiame pasiūlyme ma-tau tą patį, ką ir antrame. Tas padarytų tarp narių padalinimą, kas vestų draugiją prie tikrų kivirčų.

Ketvirtam pasiūlyme siūloma, kad nepilni nariai (aplikantai) laike ligonis būtų aplankomi. Su šiuo galima sutikti, nieko blo-go. Bet ir dabar yra žinoma, kad aplikantams apsigrus pas juos siūnčiama lankytojai, nes jie skaitomi draugijos nariais.

Kritikuodamas trečios kuopos pasiūlymus netuočiuju žodis žo-din, nes tas užimtų daug viet-os. Norintieji susipažinti su tais pasiūlymais, galite pasiimti Liaudies Balso praėitą numerį.
Centro Narys

Rochester, New York

Rugpjūčio 14 dieną atsibuvęs Lietuvos politinių kalinių nau-dai ruoštas piknikas davė gerus pasekmes. Piknike dalyvavo daug žmonių. Pelnu liks kelios dešimtys dolerių.

Rugsėjo 5 dieną, sekmadienį, vrieš Labor Day, Šiaurės Ame-ikos komiteto Ispanijos liau-žiai ginti Schutzen parke ren-jamas piknikas prognozuoja gerai. Tikėtai yra gerai plati-jami po dirbtuves, ypatingai po griaunčių dirbtuves. Iš minėto romiteto lietuvių delegataa pa-imė 200 tikietų, iš kurių 70 jau yra parduoti. Kitų tautų orga-nizacijos taingai uoliai patina tr-iktetus. Tikimasi skaitlingo ir jėlingo pikniko.

Gedimino draugija ant rugsė-jo 25 dienos Gedimino svatėimį ruošia paukštiešios vakarienę. Komisija stengiasi skaitlingai sutraukti publikos.

Linkėtina visiems geros klo-ties visuomeniškoj darbuotėj.
M. Duseika

Tel. PL 9059 Gyv. DO 5947

J. M. ROSENFELDAS

Lietuvis Advokatas

Atlieku visus telamų patarnavi-mus, parpūnu pilietybės doku-mentus, įgaliojimus, morgtelius ir kt.

20 St. James St. E. Camb. 20

MONTREAL, QUE.

Sulgy sustarimo pritmu kljėn-voj ir vakarais gyvenamoj vie-toj: 451 Edward Charles.

LA 4325 Gyv. HA 7855

S. DERGEL

Vyriškų Drabužių Siuvėjas Norinti turėti gerus drabu-žius, kreipkitės pas mane
4355 St. Lawrence, Str.
Montreal

NEBŪK ŽILAS

Stebėklingos gydulės, kurios panaikina žilumą, plaukų silni-kimą ir plauškumą. Šias gyduo-les privalyti turėti kiekvienas, kuriam žyla, senka arba plauk-kuoja plaukai. Jos atitaiso žilus plaukus koki būvo, bet nėra dažai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Speciali supažindinimui pasiū-lyme didelį \$2.00 paketį ir \$1.00. Užsakykite šiandien ir sutapykite dolerį. Jeigu nebū-tų pilnai patenkinti, jums pin-gai bus sugrąžinti. Reikalaujame agentų.
VALORTONE NERB. CO. Dt. 2
Box 305, Clinton, Indiana, USA

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per **DOMINION TICKET OFFICE**
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia sipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės po-pierį išėnimai, aprauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

PIKNIKAS
Lietuvių Kalbos Mokyklėi Palaikyti
SEKMADIENĮ, RUGP. 29
Westone, Prie Masų Ūkės
Visi Toronto ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilan-kyti. Trokas veis nuo Go-rde, Vale Ave., pradedant nuo 12 val.
TKLDA.

Devynios Naujos Dai-nos už \$1.00
Parasė Dainininkas Juozas Žuronas (Autorius "Ru-sija Brangi")
"Gegūžės Pirmą"—Duetas.
"Tu Mano Drauguzė"—Du-etas.
"Nakties Atminimui"—Solo ir mišram chorui.
"Naujieji Metai"—Duetas.
"Ko Skauda Širdis"—Solo.
"Tave Vieną Pamylėjau"—Duetas.
"Pavasario Ziedai"—Solo.
"Vargšo Likimas"—Du-etas.
"Ir Jaunoji Mergelė"—Solo arba duetas.
Prisiusk \$1.00 ir tuoj gau-si dainas. Rašyk: Juozas Žuronas, 4422 S. Wood St., Chicago, Ill.

KELIONEI Į LIETUVĄ
SVEDU AMERIKOS LINIJA
BALTASIS SVEDU LAIVYNAS
Nuolatinis susisieikimas
NEW YORK—KLAIPEDA
(Per Gothenburgą, Svediją)
Latvių išplaukimai iš New Yorko
GRIPSHOLM ..... rugsėjo 4
KUNGS HOLM ..... rugsėjo 14
DROTTNINGHOLM ..... rugs. 23
GRIPSHOLM ..... rugsėjo 30
Sutaupysi pinigą pirkdamas laivakortę ten ir atgal.
Reikalaukite mūsų bendros apie kelionę brošiūrėlės ir kainoraščio. Gaunama nemokamai pas visus mūsų autorizuotus agentus, arba
SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley Str., Montreal, Que.

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla